

Jarno Ranta-Tilus

**PERINNELEIKKIPROJEKTI HIMANGAN PÄIVÄKOTI
SATUMAJAKASSA**

**Opinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Joulukuu 2015**

TIIVISTELMÄ

Yksikkö Centria ammattikorkeakoulu Kokkola	Aika Joulukuu 2015	Tekijä/tekijät Jarno Ranta-Tilus
Koulutusohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosionomi		
Työn nimi Perinneleikkiprojekti Himangan päiväkotit Satumajakassa		
Työn ohjaaja Anne Jaakonaho	Sivumäärä 34 + 12	
Työelämäohjaaja Satu Kanerva		
<p>Toteutin toiminnallisen opinnäytetyöni Himangan päiväkotit Satumajakassa järjestämällä 5–6-vuotiaille lapsille perinneleikkituokioita ja perinneleikitapahtuman. Järjestin yhteensä viisi erilaista perinneleikkituokiota lapsille syksyllä 2014 ja keväällä 2015 ja lopuksi vielä perinneleikitapahtuman lapsille sekä heidän vanhemmilleen ja isovanhemmilleen. Perinneleikkiprojektin toteutuksen perustana oli opinnäytetyön viitekehys, johon sisältyi yleistä leikkiperinteestä, leikki ja liikunta perinneleikkiprojektissa ja pienryhmätoiminta ja ohjaus perinneleikkiprojektissa.</p> <p>Tavoitteena oli opettaa ja sisäistää lapsille vanhoja perinneleikkejä ja samalla kehittää Himangan päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmaa lapsen kehityksen ja oppimisen seurannan ja havainnoinnin osalta sillä tavalla, että se tukee henkilökunnan työtä, siten, jotta he pystyisivät seuraamaan kokonaisvaltaisemmin lasten kehityksen ja oppimisen kulkua. Tarkoituksena oli luoda päiväkotitiin kasvunkansio eli portfolio lasten kasvun ja kehityksen seurannan ja havainnoinnin avuksi. Kokonaisuudessaan opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää omia ohjaustaitojani ja samalla oppia myös projektin ohjaamista.</p> <p>Perinneleikkituokioiden jälkeen keräsin aina palautetta lapsilta sekä päiväkodin työntekijöiltä. Työntekijöiltä keräsin palautteen kyselylomakkeella ja lapsilta myös. Lapset täyttivät palautelomakkeet yhdessä päiväkodin työntekijöiden kanssa. Näin pystyin kehittämään sekä omia ohjaustaitojani, että myös perinneleikkihetkiä.</p> <p>Lasten palautteen mukaan he oppivat paljon uusia perinneleikkejä, jopa sellaisia joista he eivät olleet aikaisemmin kuulleetkaan. Lapset pitivät kovasti perinneleikkihetkistä ja pitivät siitä, että saivat liikkua. Päiväkodin työntekijöiden palautteen mukaan sain paljon positiivista palautetta ohjauksestani ja perinneleikkituokioista, mutta samalla sain myös rakentavaa ja kehitettävää palautetta. Kehitystä tapahtui jokaisen ohjaukserän jälkeen ja varmuutta tuli koko ajan lisää.</p>		

Asiasanat

Yleistä leikkiperinteestä, leikki ja liikunta perinneleikkiprojektissa, pienryhmätoiminta ja ohjaus perinneleikkiprojektissa

ABSTRACT

Unit Centria University of applied sciences	Date December 2015	Author/s Jarno Ranta-Tilus
Degree programme Degree Programme in Social Services, Bachelor of Social Services		
Name of thesis Tradition Play Project in Himanka Kindergarten Satumajakka		
Instructor Anne Jaakonaho	Pages 34 + 12	
Supervisor Satu Kanerva		
<p>I executed my functional thesis work in Himanka kindergarten Satumajakka by organizing traditional play moments and traditional play day to the 5–6 years old children. I organized five different traditional play moments for children in autumn 2014 and spring 2015 and in the end, traditional play day for children and their parents and grandparents. Tradition play project execution context, included general from play tradition, play and exercise in play tradition project and small-group activity and guidance in play tradition project.</p> <p>Aim was to teach and implement old traditional plays to the children and in the same time to develop early childhood education planning of Himanka kindergarten Satumajakka on its children development and learning monitoring and observing in such a way that it assists work of the personnel, that they can monitor comprehensively children`s development and learning. The intention was to create growing album, portfolio to kindergarten to help monitoring and observing children`s development and learning. As a whole the thesis target was to expand my own guidance skills and in the same time learn about conducting a project.</p> <p>I always collected feedback from children and staff of the kindergarten after traditional play moments. From staff and children I collected feedback by questionnaire. Children answered questionnaire together with kindergarten staff. This way I was able to develop my own guidance skills and traditional play moments also. According to the children`s feedback, they learnt many old traditional plays, even plays they had not ever heard of. Children liked traditional play moments and exercise. I got a lot of positive feedback by kindergarten staff about my guidance and traditional play moments but in the same time I got also constructive and developing feedback. After each guidance moments, development happened and I gained more self-confidence every time.</p>		

Key words

General from play tradition, play and exercise in play tradition project, small-group activity and guidance in play tradition project

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ ABSTRACT

1 JOHDANTO	1
2 PERINNELEIKKIPROJEKTIN SUUNNITTELU	4
3 PERINNELEIKKIPROJEKTIN LÄHTÖKOHTIA	6
3.1 Yleistä leikkiperinteestä	6
3.2 Leikki ja liikunta perinneleikkiprojektissa	7
3.3 Pienryhmätoiminta ja ohjaus perinneleikkiprojektissa	10
4 PERINNELEIKKIPROJEKTIN TOTEUTUS	12
4.1 Ensimmäinen perinneleikki, Jänisjahti	13
4.2 Toinen perinneleikki, Polttopallo	14
4.3 kolmas perinneleikki, Tervapata	15
4.4 Neljäs perinneleikki, Lohikäärmeen pyrstö	17
4.5 Viides perinneleikki, Jäätäneet hernepusit	18
4.6 Perinneleikkipäivä	20
5 PERINNELEIKKIPROJEKTIN ARVIOINTI	25
6 PERINNELEIKKIPROJEKTIN POHDINTA	31
LÄHTEET	34
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Toteutin toiminnallisen opinnäytetyöprojektini Himangan päiväkoti Satumajakassa 5–6-vuotiaille lapsille. Himangan päiväkoti Satumajakassa harrastetaan perinneleikkejä, mutta niitä voisi tuoda entistä enemmän esille. Tätä mieltä oltiin myös Satumajakassa. Halusin tuoda perinneleikkejä esille erilaisten toiminnallisten tuokioiden avulla, ja näin lapset pääsevät hyvin osallisiksi toimintaan.

Idea opinnäytetyöhön sai alkunsa syksyllä 2013, ja esitin aihepiirisuunnitelmani yhteisessä seminaarissa oppilaitoksessani. Esitin saman esityksen myös Himangan päiväkoti Satumajakassa joulukuussa 2013, ja siitä pidettiin kovasti ja oltiin heti halukkaita ottamaan projekti vastaan. Perinneleikit ja liikunta aihealueena olivat olleet minulla koko ajan ajatuksena opinnäytetyölleni. Siksi olin iloinen, että siitä pidettiin ja että se toteutuisi. Tämän jälkeen aloitin projektisuunnitelman teon ja kävin myös tekemässä opinnäytetyösopimuksen Himangan päiväkoti Satumajakan kanssa. Projektisuunnitelman valmistuttua ja sen hyväksymisen jälkeen keväällä 2014 sain myös virallisen luvan Kalajoen kaupungilta aloittaa opinnäytetyön tekemisen ja perinneleikkihetkien järjestämisen Satumajakan päiväkodissa.

Perinneleikkejä leikittiin aina pienryhmissä ja toteutin yhteensä viisi erilaista perinneleikkiä lapsille ja vielä lopuksi järjestin perinneleikkipäivän Himangalla lapsille ja heidän vanhemmilleen ja isovanhemmilleen, missä leikittiin yhdessä kaikkia niitä perinneleikkejä, joita olin opettanut heille jo päiväkodissa. Tavoitteena oli opettaa lapsille jo unohdettuja perinneleikkejä.

Opinnäytetyöni raportti etenee projektin taustoista ja tavoitteista suunnitteluun, jonka jälkeen tietoperustaan, ja sitten kerron projektin toteutuksesta ja tuloksista. Lopuksi on pohdintaosuus koko opinnäytetyöprojektista.

Perinneleikkien leikkiminen on vähenemässä, ja totesin näin omissa opintoihin liittyvissä harjoitteluissa ja perinneleikkejä toteuttaessa. Perinneleikkejä ei yksinkertaisesti leikitä enää niin paljon kuin ennen 2000-lukua. Minun mielestäni on todella tärkeää säilyttää perinteitä. Tämä koskee myös leikkejä, joita vanhempamme ja isovanhempamme leikkivät

omassa lapsuudessaan. Halusin tehdä toiminnallisen opinnäytetyön liikuntaan ja leikkeihin liittyen, koska ne kiinnostavat minua ja antoivat minulle hyvän perustan opinnäytetyölleni. Halusin myös kehittyä ja oppia ohjauksen ja projektinvetämisen alueella mikä samalla tukisi minun ammatillista kehittymistäni. Lastentarhaopettajan kelpoisuuden hankkiminen kiinnostaa myös kovasti minua.

Lapset oppivat paljon uutta leikkien avulla, vaikka eivät sitä tarkoituksella tiedostakaan. Lapset käyttävät leikeissään kaikkea kokemaansa ja oppimaansa. Lapset myös jäljittelevät ja luovat uutta. Leikki on lapselle tapa irtautua tästä hetkestä omiin mielikuviinsa ja päästää valloilleen oma ajattelumaailmansa. (STAKES 2005)

Opinnäytetyöni tavoitteena oli järjestää ja opettaa lapsille perinneleikkejä ja saada lapset liikkumaan vanhojen perinneleikkien myötä. Halusin myös lasten sisäistävän ja oppivan vanhoja perinneleikkejä, koska vanhat perinneleikit ovat jäämässä vähemmälle lasten lapsuudessa, jonka vuoksi perinneleikit uhkaavat unohtua leikkikulttuuristamme. Halusin tuoda perinneleikkejä enemmän näkyvämmiksi päiväkodissa ja lasten leikeissä. Leikkivalikoima on kaventunut, jolloin leikitään vaan samoja leikkejä kerta toisensa jälkeen. Televisio ja massaviihde vievät kaiken lasten ajan ja energian.

Projektiopinnäytetyön tavoitteet on jaettu projektitavoitteisiin, oppimistavoitteisiin ja tulostavoitteisiin ja niitä tarkastellaan yksilön (5–6-vuotias lapsi), organisaation ja sosionomin näkökulmista (LIITE 1). Yksilölle eli 5–6-vuotiaalle lapselle päätavoitteeksi asetin vanhojen perinneleikkien oppimisen ja sisäistämisen, koska se on opinnäytetyön perustana. Tärkeää oli myös se, että perinneleikit tuovat lapsen päiväkotiarkeen uusia virikkeitä. Perinneleikeistä pitäisi myös saada jatkumo päiväkotiin, että niitä leikittäisiin jatkossakin sekä ohjatusti että vapaamuotoisesti, koska muuten ne pääsevät jälleen unohtumaan.

Organisaatiolle päätavoitteeksi muodostin perinneleikkien tuomisen päiväkotiarkeen ja varhaiskasvatussuunnitelman kehittämisen ja päivittäminen lapsen oppimisen seurannan ja havainnoinnin osalta. Tavoitteena oli luoda päiväkotiin lapsille portfolio- kasvunkansio, johon kerättäisiin lasten töitä, piirustuksia ja arviointeja. Näin päiväkodin työntekijät pystyisivät seuraamaan ja arvioimaan lapsen kehitystä entistä paremmin.

Sosionomin eli itseni näkökulmasta tavoitteiksi itselleni asetin perinneleikkihetkien ja perinneleikkipäivän järjestämisen onnistuneesti, sillä ne ovat koko projektiopinnäytetyön pohjana. Sujuva yhteistyö päiväkodin henkilöstön kanssa oli myös yhtenä tavoitteena. Tärkeä tavoite oli myös omien ohjaustaitojen kehittyminen ja ammatillinen kasvu varhaiskasvatusalalla, koska koen tarvitsevani niissä kehitystä.

Joillakin ohjaajilla näyttää olevan taito saada ryhmä toimimaan haluamallaan tavalla. Toisille se on kovan työn takana. Ohjaaja voi tehdä virhearvioita, jolloin tuntisuunnitelma ei toimikaan. Tällöin on hyvä muistaa, että lasten liikunnan ohjaus on usein prosessi ja seuraavalla kerralla voi palata edellisen kerran tapahtumiin. (Autio & Kaski 2005, 63.)

Tulostavoitteena oli opinnäytetyön valmistuminen ajallaan ja sen kriteerien noudattaminen.

2 PERINNELEIKKIPROJEKTIN SUUNNITTELU

Perinneleikkiprojektissa toteutettiin perinneleikkipäivä päiväkotia Satumajakassa vuoden 2015 aikana. Sitä ennen kävin tekemässä viisi interventioita päiväkodissa keväällä 2015, jossa lapset pääsivät tutustumaan vanhoihin perinneleikkeihin. Ennen interventioiden suorittamista kävin päiväkodilla palaverissa, jossa kerron tarkemmin järjestämistäni perinneleikkituokioista.

Perinneleikkituokiota pidin lapsille tutuissa päiväkotiympäristöissä, kuten päiväkodin tiloissa ja liikuntasalissa. Perinneleikkipäivänkin järjestin tutussa ympäristössä Himangan matkailualueella Sautinkarilla. Järjestämieni perinneleikkituokioiden avulla valmistin lapsia jo tulevaan perinneleikkipäivään, jolloin lapset saivat tuoda vanhempiansa ja isovanhempiansa perinneleikkipäivään, jolloin isovanhemmat ja vanhemmat pystyivät nauttimaan ja jakamaan tietämystään heidän aikaisistaan perinneleikkeistä.

Jokainen perinneleikkituokio lasten kanssa oli erilainen, ja niissä tutustuttiin aina yhteen uuteen perinneleikkiin. Lapset pystyivät näin oppimaan vanhoja perinneleikkejä ja leikkiä näitä sitten myöhemmin perinneleikkipäivänä. Jokainen perinneleikkituokio alkoi siten, että esittelin lapsille aina yhden perinneleikin. Sen jälkeen leikkimme kyseistä perinneleikkiä yhdessä. Jokainen kerta oli aina erilainen, mutta yhtä mielenkiintoinen ja viihdyttävä.

Palautteen keräsin joka perinneleikkituokion jälkeen ja perinneleikkipäivän jälkeen lapsilta (LIITE 3) ja mukana olleelta henkilökunnalta (LIITE 4). Myös vanhemmat ja isovanhemmat saivat antaa palautetta perinneleikkipäivän aikana. Henkilökunnalta keräsin palautteen kirjallisena ja lapsilta myös. Otin myös luvan salliessa videokuvaa ja kuvia perinneleikkituokioista ja perinneleikkipäivästä. Näin saatiin elävää kuvaa arkistoihin. Henkilökunnan palaute (LIITE 4) koski suurelta osin ohjaustaitojeni arvioimista ja perinneleikkien sujuvuutta. Näin pystyin seuraamaan omia ohjaustaitojani perinneleikkihetkiä järjestäessäni ja pystyin kehittämään toimintaani koko ajan. Lasten palaute, joka täytettiin aina yhdessä päiväkodin henkilökunnan kanssa (LIITE 3) koski tietämystä perinneleikkeistä ja sitä, mikä leikkituokioissa oli vaikeinta ja haastavaa ja mikä oli helpointa ja mukavinta. Lapset saivat vielä piirtää leikistä kuvan palautteen loppuun. Nämä lasten palautteet kerättiin sitten lap-

sille itselleen portfolioon kasvunkansioon, josta pystyi seuraamaan ja havainnoimaan lasten kehitystä.

Perinneleikkihetket toteutettiin niin, että lapset jaettiin aina pienempiin ryhmiin, joissa sitten leikittiin yhdessä näitä perinneleikkejä. Lapsia oli pienryhmissä aina noin 10–14. Tämä oli tärkeä vaihe perinneleikkiprojektin vetämisessä, koska lasten oli hyvä oppia perinneleikit, joita leikimme, sillä niitä tultiin leikkimään vielä uudelleen perinneleikkipäivässä. Perinneleikkipäivä järjestettiin keväällä 2015 Himangalla Sautinkarin matkailukeskuksessa. Tapahtumaan osallistui yhteensä 20 lasta ja 20 aikuista ja isovanhempaa. Mukana oli myös kolme Satumajakan työntekijää.

Projektiryhmään kuului projektinvetäjä (projektipäällikkö) eli minä, yhteistyökumppanina toimi päiväkodin johtaja sekä 5-6 vuotiaiden lasten ryhmänohjaajia ja lastentarhan opettajia. Myös esikoulun opettajat osallistuivat projektiin. Projektiryhmään kuului myös opettaja Centria ammattikorkeakoulun puolesta.

3 PERINNELEIKKIPROJEKTIN LÄHTÖKOHTIA

Olen tässä luvussa esittänyt perinneleikkiprojektille tärkeitä lähtökohtia ja sen sisältöalueita. Tärkeää on ymmärtää mitä perinneleikit tarkoittavat ja kuinka liikunta ja leikki ovat läheisesti siihen yhteydessä. Kerron myös pienryhmätoiminnasta ja pienryhmien ohjauksesta.

3.1 Yleistä leikkiperinteestä

Perinteiset pihaleikit ovat huomattavasti vähentyneet. 1950-luvulla leikittiin sankoin joukoin pihalla erilaisia pihaleikkejä. Ikäjakama ja alhainen syntyvyys ovat johtaneet nykypäivänä siihen, että pihalla ei ole leikkijöitä edes hyvinä leikkiaikoina. Television lisääntynyt katsominen ja suuri nousu harrastustoiminnassa ovat aikaa vieviä ja ovat leikin tiellä. Suunta on selvä, pihaleikkejä tullaan leikkimään yhä vähemmän. (Kalliala 1999, 279.)

Kulttuuri ja leikki ovat sidoksissa toisiinsa. Leikit ja niiden luonne on muuttunut ja muuttuu koko ajan maailman muuttuessa. Eri kulttuurien leikeissä on paljon samankaltaisuuksia, mutta eroakin on yhtä paljon. Vanhemmat ja isovanhemmat suhtautuvat erillä lailla leikkeihin, mikä näkyy heidän kasvatuksessaan. Modernit leikit ovat sellaisia, mitkä vaativat paljon erityisiä leluja ja kaikenlaisia tarvikkeita. Leikit vaativat myös erikseen niille suunniteltuja tiloja. Leikit rajataan paikkaan ja aikaan. Päiväkodeissa elää vahva kasvatamisen ja opettamisen perinne, jonka takia luovat ja perinteiset leikit jäävät vähemmälle huomiolle kasvattamisessa. Leikki on tärkeä kulttuurin rakennusaine. Maailman muuttuessa myös leikit muuttuvat. Leikeissä sekoittuvat monen kulttuurin piirteet. (Helenius, Karila, Munter, Mäntynen & Siren-Tiusanen 2001, 134; Mikkola & Nivalainen 2010, 53.)

Perinteiset pihaleikit, ovat vähentyneet huomattavasti 2000-luvulla. 1950-luvulla lapset leikkivät paljon enemmän ulkona perinteisiä pihaleikkejä, mutta nykyään lapset ovat toisaalla. Syynä tähän ovat muun muassa ikäsegregaatio ja syntyvyyden aleneminen. Tämän vuoksi ei enää edes riitä leikkiä pihalla hyvinä leikkiaikoina esimerkiksi iltapäivisin ja iltaisin. Suuri nousu harrastustoiminnassa vetää paljon lapsia nykyaikana. Lähiölasten

leikkikulttuuria uhkaavat esimerkiksi muutot, aikuisten kiellot, massakulttuuri, huonot ympäristöt ja kunnallinen asuinalueiden suunnittelu. 50-luvulla Suomessa kokoonnuttiin aina pihoille leikkimään, mutta nykyään se on harvinaista. (Jantunen & Lautela 2011, 18.)

Mitä sitten tapahtuu, kun perinneleikit vähenevät? Mitä siitä seuraa? Totta kai seurauksena on perinneleikkien unohtuminen ja osa suomalaisesta perinteestä katoaa pikku hiljaa. Perinneleikit eivät korvaudu johdonmukaisesti toisilla leikeillä, kuten esimerkiksi joukkuepeleillä, joita vanhemmat valvovat. Siirtymiset perinteisistä leikeistä jalkapalloon ja muihin joukkuelajeihin ei heti vaikuta suurelta muutokselta, mutta kun lapset luopuvat leikkikulttuuristaan, niin samalla kilpailu leikeissä ottaa suuremman roolin. Leikit muuttuvat sääntöleikeiksi, joita valvotaan tarkasti. (Jantunen & Lautela 2011, 18.)

3.2 Leikki ja liikunta perinneleikkiprojektissa

Varhaiskasvatus on kasvatuksellista vuorovaikutusta, jossa pyritään edistämään lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Jotta tämä toteutuu, tarvitaan hyvää ja kiinteää yhteistyötä vanhempien ja varhaiskasvatus ammattilaisten välillä. Varhaiskasvatus koostuu hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta, jotka yhdessä muodostavat tiiviin kokonaisuuden, jossa lapsen omaehtoisella leikkimisellä on suuri ja keskeinen merkitys. Varhaiskasvatuksessa on omat tavoitteensa ja suunnitelmallisuutensa. (STAKES 2005.)

Lapset leikkivät itsensä vuoksi, koska se tuottaa heille hyvää mieltä. Lapset oppivat paljon uutta leikkien avulla, vaikka eivät sitä tarkoituksella tiedostakaan. Lapset käyttävät leikeissään kaikkea kokemaansa ja oppimaansa. Lapset myös jäljittelevät ja luovat uutta. Leikki on lapselle tapa irtautua tästä hetkestä omiin mielikuviinsa ja päästää valloilleen oma ajattelumaailmansa. Leikki on myös vuorovaikutustapahtuma, jossa lapset ovat vuorovaikutuksessa muiden lasten, aikuisten ja ympäristön kanssa. Lapsi tuntee kuuluvansa joukkoon ja oppii samalla vastuunottoa. Leikissä ei ole päämäärää, vaan toiminta itsessään on tärkeää. (STAKES 2005.)

Mitä leikki tarkalleen sitten on? Se voidaan selittää hyvinkin kattavasti tai sitten yksiselitteisesti. Kuvauksia leikistä on monenlaisia ja ne riippuvat näkökulmista ja erilaisista tieteenoaloista, mutta tärkeää niissä kaikissa on vapaamuotoisuus ja leikistä syntyvä tyydytys.

Leikki on yleensä vapaamuotoista toimintaa, jossa on sääntöjä, ja usein se on ennakoimattomaa. Kuvitteellisuus on myös vahvasti läsnä leikeissä. (Jantunen & Lautela 2011, 13.)

Caillois painottaa todella paljon leikin vapautta ja osallistumisen vapaaehtoisuutta. Leikkiin ei voi pakottaa, ei edes suostutella ilman, että se menettää jotain olennaista itsestään. Leikin hauskuus ja viehätys ovat seurausta spontaanista ja tiedostamattomasta sitoutumisesta: kun leikki tempaa mukaansa, siitä tulee ”todellista”. Täydellistä leikkiin uppoutumista voi kuvata käsitteellä flow, virtaus. Virtauksen kokemukseen kuuluu spontaani ilon ja riemun tunne sekä itsen, toiminnan ja ympäristön erottamattomuus. (Jantunen & Lautela 2011, 13.)

Leikki saa paljon arvostusta osakseen, mutta sen tarjoamia mahdollisuuksia ei hyödynnetä välttämättä niin hyvin kuin voitaisiin. Leikkiä pidetään oppimisen kohteena, vaikka se tarjoaa enemmän mahdollisuuksia oppimisen välineenä. Leikkien oppimista pidetään tärkeänä, mutta sen merkitys minuuden rakentajana jää vähemmälle. Leikki asettaa haasteita varhaiskasvatusalalle. Leikki on kuitenkin koko ajan mukana lasten elämässä, koska se on heidän tapansa käsitellä ympäristöä ja kohdata maailma. (Mikkola & Nivalainen 2009, 53.)

Liikkuminen on tärkeää, koska se on edellytys fyysiselle kasvulle ja kehitykselle. Lapsen liikkuminen ja leikkiminen ovat aktiivista toimintaa, jota tarvitaan hyvinvoinnin ja terveyden takia. Lapsen motoriset taidot kehittyvät ja hän oppii samalla hallitsemaan kehoaan paremmin ja oppimaan uusia taitoja. Kun lapsi liikkuu, hän iloitsee, kokee tunteita ja oppii uutta. Liikkuminen on myös lapselle luontainen tapa tutustua omaan kehoon ja samalla oppia sosiaalisia taitoja. Tämä on tärkeää lapsen itsetunnon oppimiselle. Lapsella pitää olla hyvä ympäristö, joka tukee lasta liikkumaan, tuo haasteita ja motivoi häntä liikkumaan. Pihat ja leikkikentät ovat sopia tähän tarkoitukseen. (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus 2005; Varhaiskasvatussuunnitelma Kalajoki 2010.)

Kun lapsi liikkuu, niin se näkyy liikkumisen ilona. Jotta lapsi oppii maailmasta ja ympäristöstään, hänen pitää liikkua, koskettaa, tuntee ja hahmottaa häntä ympäröivää ympäristöä. Lapsen kädet ja jalat ovat hänelle luonnollisia oppimisvälineitä. Liikunta on tärkeä oppimisen väline. (Autio & Kaski 2005, 41.) Ihminen tarvitsee motorisia perustaitoja joka päivä, jotta hän selviää itsenäisesti. Näitä perustaitoja ovat esimerkiksi kävely, juoksu, hyppiminen ja heittäminen. Nämä perustaidot kehittyvät, jos lapsi saa harjoitella niitä riittävästi. Edellytyksenä ovat myös hermostollinen kehitys, fyysiset edellytykset ja havaintotoimintojen riittävä kehitys. (Hujala & Turja 2012, 137.)

Lasten liikkuminen tulee luonnostaan, ja se on keskeinen osa lapsen elämää. Lapsen kehityksen kannalta se on myös keskeinen tekijä, koska se vaikuttaa kaikkiin kehitysosa-alueisiin. Lapset hankkivat liikkeen avulla tietoa kehostaan ja ympäristöstään ja myös opiskelevat omaa vartaloaan. Havaintomotoriset taidot käsittävät lapsen oman käsityksen kehostaan. Ne ovat myös suhteessa aikaan ja ympäröivään tilaan. Havaintomotorisiin taitoihin kuuluu myös tahdonalainen liikkuminen. Lapsi tarvitsee aistitoimintojensa kehittymiseen liikuntaa. Liikunnan pitää sisältää tarpeeksi näkö-, kuulo-, liike-, tasapaino-, ja tuntoaistimuksia. (Autio & Kaski 2005, 55.)

Lapsilla on monenlaisia oppimistavoitteita liikunnassa. Ne voidaan jakaa motorisiin, tiedollisiin, tunne-elämän ja vuorovaikutuksellisuuden ja muihin tavoitteisiin. Motoriset tavoitteet pitävät sisällään perusliikkeiden ja erityisliikkeiden oppimisen, myös motoristen perusvalmiuksien oppiminen. Kehonhahmotus ja liiketajun kehittämien on keskiössä. Kunnan kehittäminen ja toimintakyvyn kehittäminen sisältyvät näihin tavoitteisiin. Tiedolliset tavoitteet painottavat toiminnan kautta oppimiseen, jossa keskiössä on kehontunnistus ja sen merkityksen tiedostaminen. Päättelykyvyn ja samalla ongelmaratkaisutaitojen vahvistuminen ovat tärkeitä taitoja. Sääntöjen ymmärtäminen ja normien oppiminen ovat tärkeitä. Keskittyminen eli liikunnassa huomion suuntautuminen tekemiseen ja tilan hahmottaminen ovat myös keskiössä. (Autio & Kaski 2005, 55–56.)

Tunne-elämän ja vuorovaikutuksen tavoitteita ovat esimerkiksi myönteisen minäkäsityksen kehittyminen ja vahvistuminen sekä tunteiden kokeminen ja niiden oppiminen. Vuorovaikutustaitojen kehittyminen on olennainen tavoite, mutta omien persoonallisten taitojen ja vahvuuksien löytäminen on myös tärkeää. Itsetuntemuksen ruokkiminen on myös tarpeellista. Muut tavoitteet sisältävät itselle mielekkään liikunnallisen elämäntavan löytymisen. On tärkeää, että oppii löytämään itselle oman mieluisen harrastuksen tai lajin, josta pitää. Tämä tukee parhaiten liikunnallisten tavoitteiden toteutumista. Liikunnan lajikirjoa kannattaa myös kokeilla ja harrastaa monipuolisesti, koska näin kehittymistä tapahtuu paremmin ja pystyy myös testaamaan omia rajojaan ja mukavuusalueitaan. Uusien elämysten saaminen ja kokeminen rikastuttaa myös paljon liikkujaa. (Autio & Kaski 2005, 55–56.)

3.3 Pienryhmätoiminta ja ohjaus perinneleikkiprojektissa

Pienryhmätoiminnan perustana on lapsilähtöinen ajattelu, jossa keskiössä ovat lapsen hyvinvointi ja osallisuus. Kasvu, hoiva ja opetus ovat varhaiskasvatuksen perusta. Pienet ryhmät ovat hyvä keino saada kuuluville lapsen ääni ja mielipide ryhmässä, koska lapset uskaltavat tehdä enemmän aloitteita pienemmässä ryhmässä. Myös ohjaajan tai kasvattajan on helpompi tehdä havaintoja ja seurata lapsia yksilöllisemmin kuin suurimmissa ryhmissä. Leikki ja leikkitaidot kehittyvät paremmin, kun ohjaaja pystyy tukemaan lapsia enemmän ja osallistumaan leikkiin paremmin myös itse. Pienryhmätoiminnassa lasten on myös turvallisempi leikkiä ja toteuttaa itseään. Kiintymystä leikkiryhmään ja ohjaajaan kehittyy myös paremmin. (Mikkola & Nivalainen 2010, 9.)

Pienryhmätoiminnassa on tärkeää vuorovaikutuksellisuus ja sen suunnittelu ja varsinkin sen mahdollistaminen. Jos vuorovaikutuskulttuuri on salliva ja turvallinen, niin se on aina parempi lapselle ja hänen psyykkeelleen. Pienissä ryhmissä on hyvää myös se, että lapset oppivat tunnistamaan paremmin omien tekojensa seuraukset ja vaikutukset toisiin. Myös omien taitojen käsitteleminen ja vahvistaminen on parempaa. Pienryhmissä toimiminen on hyvä lähtökohta opettaa lapsia toimimaan ryhmissä, sillä lasten tulee oppia tulemaan toimeen tulevaisuudessa myös paljon isommissa ryhmissä. Se on realiteetti. (Mikkola & Nivalainen 2011, 32–33.)

Lasten ja varsinkin pienten lasten ryhmän ohjaaminen on haastavaa. Jos lapsiryhmän ohjaamiseen ei valmistaudu kunnolla ja ilman suunnittelua, niin tuloksena voi olla kaaos. Ryhmään tutustuminen ennalta on aina hyvä asia ja varasuunnitelma on aina hyvä pitää takataskussa. Ohjaajan on tärkeää pitää ryhmä hallinnassa koko ohjaustilanteen ajan. Lapsiryhmä on täynnä energiaa, jolloin ohjaaminen vaatii jatkuvaa tarkkailua. Ohjauksen aikana ei saisi olla tyhjiä hetkiä, vaan energian pitäisi saada suunnattua leikkiin ja liikuntaan. Toisilla ohjaajilla ohjaus sujuu paremmin ja toisilla se tuottaa enemmän hankaluuksia. Kuten monessa muussakin asiassa, niin myös tässä kokemus on tärkeää. Virheistä pitää ottaa oppia ja kehittää myös itseään ohjaajana, joka ohjauskerran jälkeen. (Autio & Kaski 2005, 63.)

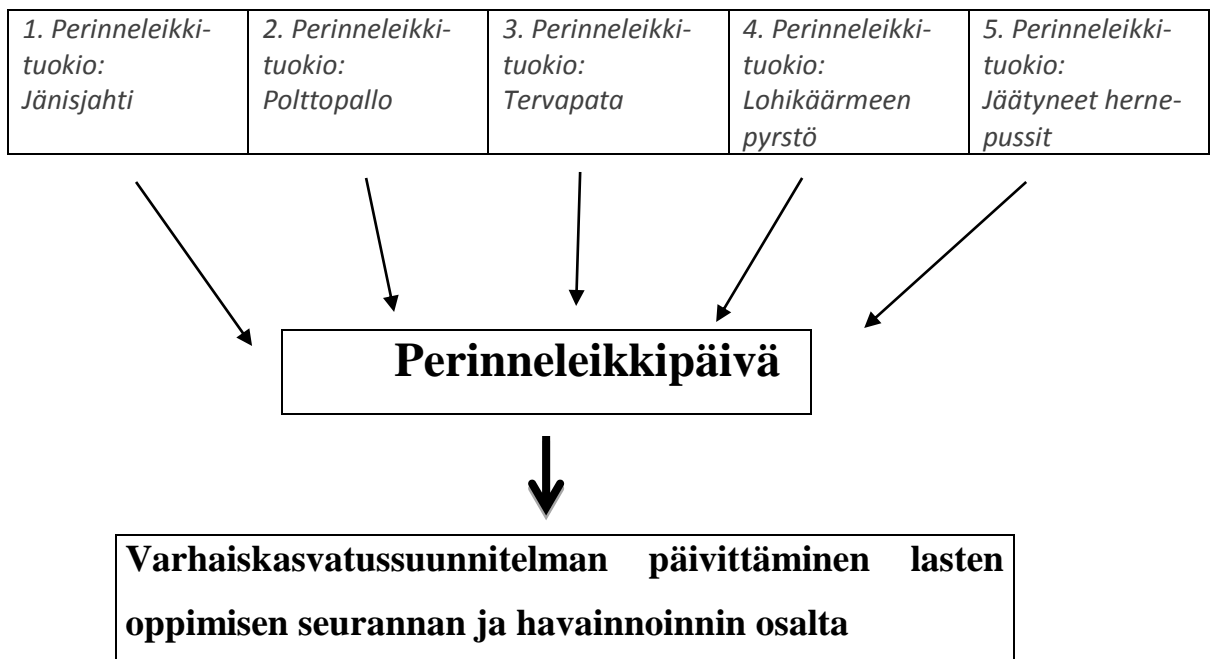
Mitkä ovat sitten tärkeitä ohjaajan ominaisuuksia ja toimintatapoja? Ohjaajalle ja ohjattaville tärkeää on ohjaajan aitous. Se on ohjaajan tärkein ominaisuus. Tällä tarkoitetaan oh-

jaajan persoonaa ja vuorovaikutustapoja. Lapilla on kyky ”haistaa” ohjaajan heikkoudet ja epäaitous. Hyvä itsetuntemus on ohjaajan tärkeä ominaisuus. Ohjaajan pitää osata käsitellä omia tunteitaan ja käsittää omat motiivinsa. Itsetuntemusta voi rakentaa ja parantaa ottamalla vastaan rakentavaa palautetta. Kannustavuus ohjaajan ominaisuutena on todella tärkeää ohjauksessa. Ohjaajan tulee pystyä kannustamaan lapsia ja ottamaan huomioon kehitystasot lasten kohdalla. Positiivinen kannustaminen lisää lasten hyvinvoinnin tunnetta ja antaa positiivista virtaa. Lapset pysyvät myös virkeämpinä leikki- tai liikuntatilanteissa. (Autio & Kaski 2005, 64–65.)

Muita ohjaajalle tärkeitä ominaisuuksia on luotettavuus. On todella tärkeää, että sekä lapset, että vanhemmat luottavat ohjaajaan ja hänen ohjaustilanteisiinsa ja taitoihinsa. Ohjaajan luottamukseen liittyy kyky luottaa lasten taitoihin ja tekemiseen. Näin lasten myönteinen minäkäsitys kasvaa ja heidän itseluottamuksensa lisääntyy. Tärkeää on ohjaajan turvallisuus. turvallisuudella tarkoitetaan itse liikunta- tai leikkihetkien turvallista ohjaamista ympäristön suhteen, sekä ohjaajan kasvatuksellista ohjaamista. Ohjaajan välittäminen lapsista ja ohjauksesta on tärkeä ominaisuus. Tässä olennaista on se, että lapset tuntevat olonsa turvalliseksi ja, että heistä pidetään ja välitetään. Epäonnistumisesta ei oteta sen enempää paineita kuin mistään muustakaan. Viimeiseksi mainittava tärkeä ohjaajan ominaisuus on luovuus. Ohjaajalla pitää olla tilannetajua ja muuntautumiskykyä tilanteissa. Ohjaajalta tarvitaan kokemuksen tuomaa viisautta ja omiin kykyihin luottamista ja uskomista. (Autio & Kaski 2005, 65–66.)

4 PERINNELEIKKIPROJEKTIN TOTEUTUS

Päätehtävät jaoin alla olevan kuvion mukaan (KUVIO 1). Aluksi päätehtävät sisältävät perinneleikkituokioiden järjestämisen onnistuneesti, minkä jälkeen perinneleikkipäivän järjestäminen oli mahdollista. Näin pystyttiin kehittämään ja testaamaan varhaiskasvatussuunnitelman päivittämistä, kun lapset saivat antaa palautetta, jotka kerättiin sitten kasvun- kansion portfolioon. Päätehtävät linkittyvät läheisesti perinneleikkiprojektin tavoitteisiin. Jokainen perinneleikkituokio lasten kanssa oli erilainen, ja siinä tutustuttiin aina yhteen uuteen perinneleikkiin. Lapset pystyivät näin oppimaan vanhoja perinneleikkejä ja leikkiä näitä sitten myöhemmin perinneleikkipäivänä. Jokainen perinneleikkituokio alkoi siten, että esittelin lapsille aina yhden perinneleikin. Sen jälkeen leikimme kyseistä perinneleikkiä yhdessä. Jokainen kerta oli aina erilainen, mutta yhtä mielenkiintoinen ja viihdyttävä.

KUVIO 1. Perinneleikkiprojektin päätehtävät (LIITE 2)

4.1 Ensimmäinen perinneleikkituokio, Jänisjahti

Leikkijöistä kolme tai enemmänkin valitaan jäniksiksi, jotka lähtevät karuun. Jänikset saavat liikkua ennalta suunnitellulla alueella. Toiset leikkijät ovat sitten koiria, jotka yrittävät saada jänikset kiinni. Leikki loppui, kun kaikki jänikset saadaan kiinni. (Perinneleikit 2014.)

Ensimmäinen perinneleikki oli Jänisjahti. Kerroin lapsille itsestäni, projektistani ja Jänisjahti-perinneleikistä. Lapsista vain muutama ei tiennyt leikistä ennestään, mutta muille se oli tuttu. Leikissä oli tällä kertaa mukana noin kymmenen lasta. Mukana leikkituokiossa oli myös kaksi muuta päiväkodin lastentarhanopettajaa, jotka arvioivat ohjaustani ja toimintaani. Kerrottua lapsille leikin säännöt aloitimme leikkimisen. Meillä oli käytössä koko koulun sali, joten tilasta ei ollut puutetta. Leikkiä leikittiin monta kertaa, ja lapset olivat innoissaan. Koiria vaihdettiin aina leikin päätyttyä, joten kaikki saivat olla jäniksen nappajina. Itse osallistuin kuvaamiseen, jotta saan kuvamateriaalia arvioitavaksi leikkihetkestä.

Leikki tuki hyvin tasapaino- ja liikkumistaitoja, koska piti liikkua laajalla alueella, välillä nopeasti ja välillä taas hitaammin. Tasapainon piti olla koko ajan vakaana. Leikki kehitti ja tuki kokonaisvaltaisesti lasten motorisia taitoja myös havaintomotoriikan osalta, koska piti havainnoida koirat ja rajat. Eniten leikki kehitti kokonaista kehon hallintaa, erityisesti tasapainoa ja liikkumista. Kaikki lapsista ymmärsivät leikin säännöt ja olivat täysillä mukana. Yhdellä lapsella keskittyminen oli vähän vaikeaa. Kaatumisia ei kuitenkaan tapahtunut leikin aikana. Lapset olivat hyvin nopeita, ja heidän liikkeensä sisälsivät nopeita reaktioita.

Leikin lopuksi lapset ja lastentarhanopettajat antoivat suullista palautetta ja he aikoivat täyttää palautelomakkeet. Lapset saivat täyttää palautelomakkeet (LIITE 3) yhdessä päiväkodin työntekijöiden kanssa, jotka he sitten saivat myös myöhemmin itselleen kerättäväksi alustavaan portfolioon, kasvunkansioon, ja lastentarhanopettajat täyttivät myös henkilökohtaisen palautteet (LIITE 4) minun ohjaustaidoistani ja leikin kulusta. Palautteessa kävi ilmi, että mukavinta jänisjahti-leikissä oli juosta vapaasti leikkialueella, ottaa kiinni toisia ja yhdessä oleminen. Vaikeaksi leikissä koettiin toisen kiinni saaminen, juokseminen toiselle puolelle salia ja se, kun ei ollut turvapaikkaa leikissä. Rakentavaa palautetta ohjauksestani tuli paljon, mutta sain samalla paljon kehuja ja kehitysneuvoja. leikin sujumisesta oltiin vähän kahta mieltä. Leikki sujui kyllä hyvin, mutta epäselvyyksiäkin löytyi. Välillä

oli epäselvää kuka oli otettu kiinni ja kuka ei ollut, mutta yhtä mieltä oltiin siitä, että leikki oli lapsia innostavaa. Ryhmä hallintaan toivottiin myös rohkeampaa otetta, mutta samalla todettiin, että tämä oli vasta ensimmäinen perinneleikkituokio, joten nyt oli hyvä kehittää myös omaa toimintaa. Ohjausta oli rauhallista, selkeää ja enkä villinnyt lapsia turhaan käytökselläni. Näistä asioista pidettiin ja oltiin tyytyväisiä. Kehitysideoiksi annettiin pillin käyttö, jolla olisi voinut paremmin ohjata leikkiä ja ehkä jonkinlaisen rekvisiitan käyttö leikissä.

4.2 Toinen perinneleikkituokio, Polttopallo

Leikkialueelle tehdään tai piirretään iso ympyrä. Yksi leikkijöistä valitaan polttajaksi ja kaikki muut lapset menevät ympyrän sisäpuolelle. Kun leikki alkaa, niin polttaja yrittää ympyrän ulkopuolelta polttaa muita leikkijöitä osumalla pallolla heihin. Polttaja ei saa heittää ympyrän sisältä vaan ainoastaan ulkopuolelta. Aina kun polttaja osuu johonkin leikkijään, niin hän menee avustamaan polttajaa ympyrän ulkopuolelle. Viimeiseksi ympyrään jäänyt on leikin voittaja. (Perinneleikit 2014.)

Toisella perinneleikkituokiolla leikittiin polttopalloa. Lapsista kaikki tunsivat leikin, koska se on muutenkin suosittu. Leikkiä leikittiin kahtena eri pienryhmänä siten, että kumpikin ryhmä vuorollaan leikki sitä. Kummassakin ryhmässä oli noin kymmenen 5–6-vuotiasta lasta. Paikalla oli myös päiväkodinjohtaja seuraamassa ja arvioimassa toimintaani. Polttopalloa, kuten myös kaikkia tulevia perinneleikkejä, leikittiin päiväkodin omassa piensalissa.

Esittelin itseni lapsille ja useimmat muistivat minut jo hyvin. Kerroin tulevasta leikistä, ja lapset eivät malttaneet odottaa. Valitsin yhden lapsen polttajaksi ja aloitimme leikin. Leikistä nauttivat kaikki ja hauskaa todellakin oli. Leikki tuki liikkumis- ja tasapainomotorisia taitoja, kuten myös käsittelytaitoja. Lapset hahmottivat hyvin leikissä toimineet ympyrän rajat. Lapset osasivat heittää palloa hyvin ja monilla erilaisilla tyyleillä. Taktikointia esiintyi myös. Lasten kehonhallinta oli myös hyvin monipuolista ja samalla kekseliästä. Väistöt sujuivat hyvin. Välillä piti pitää taukoa, kun lapset alkoivat väsyä. Kumminkin pienen tauon jälkeen virtaa löytyi jälleen uudelleen. Polttopalloa pelatessa huomasin hyvin lasten kehitymistasot, ja siksi tämä oli hyvä leikki, koska se tukee hyvin lasten motorista kehitystä.

Leikin lopuksi kiitin lapsia, ja he saivat taas antaa palautetta minulle, kuten myös ensimmäisellä kerralla. Kaikki todella tunsivat leikin entuudestaan, ja mukavinta leikissä oli väisteleminen, heittäminen, hyppiminen, juokseminen ja kaikkien keskellä väisteleminen. Vaikeaksi leikissä määriteltiin pallon varominen ja itse pallolla osuminen, kun oli polttajana. Lapset saivat jälleen palautteet takaisin itselleen omaan portfoliokansioonsa.

Päiväkodin johtaja seurasi leikkituokiota ja antoi tällä kertaa palautetta minulle. Perinneleikkituokit sujuivat hyvin ja lapset olivat kummallakin leikkikerralla hyvin innoissaan. Alkuvirittäytymistä keuhuttiin kovasti ja sali oli laitettu hyvin kuntoon leikkiä varten. Tervehdin lapsia hyvin, ja lapset kuuntelivat leikin ohjeita hyvin keskittyneesti. Lapset halusivat leikkiä polttopalloa yhä uudelleen ja uudelleen. Oma ohjaustani keuhuttiin, että se oli selkeää, mutta olisin voinut puuttua leikin kulkuun vieläkin aktiivisemmin, olla vielä enemmän mukana ja neuvoa lasten sijoittumista leikissä. Rauhallinen ja lapsia innostava ohjausote oli positiivista. Kehitysideoina minulle annettiin muun muassa leikkiin puuttuminen ja lasten neuvominen leikin aikana enemmän. Tällä tavalla leikkiin olisi voinut tuoda uutta puhtia.

4.3 Kolmas perinneleikkituokio, Tervapata

Maahan piirretyn ympyrän kehälle piirretään jokaiselle leikkijälle oma puoliympyrän muotoinen paikka. Yhdestä leikkijästä tulee kiertäjä ja muut asetuvat ympyrän kehälle omiin paikkoihinsa.

Kiertäjä kulkee leikkijöiden takaa kepin/tikun kanssa ja pudottaa sen mahdollisimman huomaamattomasti jonkun leikkijän kohdalle tämän taakse. Kepin tms. taakseen saanut leikkijä nappaa sen ja lähtee juoksemaan vastakkaiseen suuntaan kuin kiertäjä. Molemmat yrittävät päästä tyhjäksi jääneeseen paikkaan.

Se, joka ei ehdi ensimmäisenä perille, jatkaa kiertäjänä. Ympyrän keskelle on piirretty myös pienempi ympyrä eli tervapata, sinne joutuu, jos ei huomaa keppeä sillä aikaa, kun kiertäjä on tehnyt kepin jätön jälkeen kokonaisen kierroksen. Tervapadasta pääsee pois, kun seuraava leikkijä joutuu sinne tai miten erikseen sovitaan. (Perinneleikit 2014.)

Kolmas perinneleikkituokio, jonka toteutin, oli tervapata. Olin jälleen tehnyt saliin puitteet jo valmiiksi leikkiä varten. Aluksi esittäydyin jälleen lapsille, ja tällä kertaa jo melkein kaikki muistivat minut. Lapset jaettiin jälleen kahteen eri pienryhmään, joissa leikkiä sitten leikittiin. Kummassakin ryhmässä oli kymmenisen lasta. Jälleen paikalla ohjaamista ja

leikkiä oli arvioimassa ja tarkkailemassa päiväkodin johtaja. Vain yksi kaikista lapsista tunsi leikin entuudestaan, joten minun piti selittää se hyvin tarkasti ja näyttää, miten sitä leikitään. Aluksi lapset eivät oikein ymmärtäneet leikin ideaa, mutta muutaman kerran ja leikin sääntöjen kertaamisen ja tarkentamisen jälkeen se alkoi sujua jo paremmin.

Leikki tuki hahmottamiskykyä ja reagointia hyvin paljon. Lapsille tuotti ongelmia erityisesti reagoida siihen, kun heidän taakseen tiputettiin tikku, ja se, että piti juosta vastakkaiseen suuntaan kuin heittäjä. Joillekin lapsille se tuotti enemmän ongelmia kuin toisille. Leikissä huomasin heti myös sen, ketkä olivat nopeita juoksijoita ja ketkä reagoivat nopeimmin. Jotkut myös unohtivat, että tikku piti ottaa mukaan kun lähti juoksemaan rinkiä ympäri. Leikki tuki motoristen taitojen kehittymistä ja erityisesti suuntavaistoa ja reagointia. Myös nopeutta ja vikkelyyttä mitattiin leikissä.

Leikin lopuksi jaoin taas palautelomakkeet päiväkodinjohtajalle, joka täytti niitä yhdessä lasten kanssa. Palautteesta kävi selväksi, että vain yksi lapsi tiesi tästä leikistä ennestään ja muille se oli aivan uusi. Mukavinta lasten mukaan leikissä oli se, että sai valita vapaasti, kenelle laittoi tikun, juokseminen ja tikun tiputtaminen toisen selän taakse. Vaikeinta leikissä oli nähdä, jos tikku tiputettiin selän taakse ja reagoida siihen nopeasti, ehtiä omalle paikalle ennen tiputtajaa ja muistaa juosta toiseen suuntaan kuin tiputtaja.

Palaute päiväkodinjohtajalta oli jälleen kerran rakentavaa. Leikkituokiosta keuhuttiin sitä, että leikkiä ohjeistettiin koko ajan, koska alussa lapset eivät heti ymmärtäneet sitä täysin. Koko ajan lapset pääsivät entistä paremmin sisälle leikkiin. Leikin säännöt jäivät silti joillekin vielä epäselviksi leikin jälkeenkin. Kehitettäväksi asiaksi minulle annettiin leikin konkreettinen näyttäminen ennen leikin alkua entistä tarkemmin, jotta leikkijät omaksuvat leikin paremmin. Ohjaus oli palautteen mukaan kuitenkin jo paljon parempaa ja kehitystä oli tapahtunut näiden leikkihetkien aikana jo nyt.

4.4 Neljäs perinneleikkituokio, Lohikäärmeen pyrstö

Mitä enemmän on mukana leikkijöitä, niin sitä hauskempaa on! Kaikki leikkijät menevät jonoon ja tarttuvat edellä olevaa vyötäröstä kiinni molemmin käsin. jonon viimeisenä oleva on lohikäärmeen pyrstö, jolla roikkuu vyötärössä tai taskusta esimerkiksi huivi tms. Leikin tarkoituksena on se, että jonossa ensimmäisenä oleva yrittää saada pyrstön itselleen. Jono ei saa hajota leikin aikana. Kun ensimmäinen saa pyrstön, niin hän pääsee pyrstöksi, sitten jonossa toisena oleva alkaa tavoitella leikkijää, jolla pyrstö nyt on. (Perinneleikit 2014.)

Tällä kertaa leikkijöinä oli 5-vuotiaita lapsia pienryhmissä. Itseni esittelyn jälkeen kerroin Lohikäärmeen pyrstö-leikistä. Lapsista noin puolet tiesi leikistä, ja muille se oli aivan outo. Leikki aloitettiin ja kaikilla oli taas hauskaa. Myös paikalla olleet kolme lastentarhanopettajaa olivat mukana leikissä. Leikin säännöt ymmärrettiin heti hyvin, joten sen suhteen ei tullut ongelmia. Ongelmana leikissä oli jonon katkeaminen paikoitellen, koska jotkut lapsista olivat niin innokkaita ja nopeita. Vauhtia riitti ja lapsista huomasi heti, että nyt on hauska leikki kyseessä. Lapset jaksoivat leikkiä hyvin ja levähdystaukoja ei tarvittu. Leikkiä leikittiin ainakin puoli tuntia kaikki pienryhmät huomioiden. Leikin loputtua kiitin lapsia ja kerroin, että samaa leikkiä, kuten myös kaikkia muita jo edellisillä kerroilla leikittyjä leikkejä, tullaan leikkimään sitten perinneleikkipäivässä yhdessä vanhempien ja isovanhempien kanssa.

Leikki tuki hyvin käden taitoja, kun piti saada kiinni liikkuva pyrstö. Kaatumisia tuli muutama leikin aikana, mutta mitään vahinkoa ei käynyt kellekään. Ympäristön havainnointi oli myös hyvää, koska tilaa osattiin käyttää hyvin hyväksi. Kaikilla lapsilla oli hauskaa, ja kaikki osasivat leikkiä heti alusta alkaen. Lopuksi annoin lastentarhanopettajille taas palautelomakkeet, jotka he sitten täyttivät ja palauttivat myöhemmin minulle.

Lasten palautteesta kävi ilmi, että mukavinta leikissä oli juokseminen, lohikäärmeen pyrstön nappaaminen ja jahtaaminen. Vaikeaksi leikissä koettiin hännän kiinni saaminen, jonon kasassa pysyminen, kova vauhti ja toisesta kiinni pitäminen. Lapset olivat myös piirtäneet palautelomakkeisiin hienoja kuvia leikkihetkestä. Palautin lomakkeet myöhemmin takaisin ohjaajille, jotka sitten antoivat ne lapsille omaan alustavaan portfolio- kansioon.

Lastentarhanopettajien antamasta palautteesta minulle huomasi heti sen, että kehitystä on tullut ohjaamisen osalta. Leikkituokiota kehuttiin sillä, että se oli vauhdikas ja hauska ja

että kaikki saivat olla mukana leikissä. Leikki oli myös sopiva tämän ikäisten vaatimustasoja ajatellen. Ohjaaminen oli selkeää ja ymmärrettävää, mutta pieniä tarkennuksia piti leikin aikana kysyä. Positiivista ohjauksessa oli sen innostavuus ja selkeys. Rauhallisuus oli myös jälleen hyvä asia ohjauksessa, ja leikin idea tuli aika hyvin selväksi alussa. Kehitettäväksi asioiksi mainittiin, että leikin kulkuun voisi puuttua vielä enemmän itse leikin aikana. Lapsille voisi näyttää vielä rohkeammin esimerkkiä, sillä sanallinen kertominen ei aina riitä varsinkaan näin nuorilla.

Kokonaisuutena huomasin paljon kehittymisalueita, joissa parannusta on tullut ohjaamisen osalta. Ohjaaminen tuntuu jo luonnollisemmalta ja rauhallisuus on tullut minun persoonani kautta esille ohjaustilanteissa. Vielä kun uskallusta puuttua leikin aikana tullessiin pieniin ongelmiin tulisi, olisin todella tyytyväinen.

4.5 Viides perinneleikkituokio, Jäätäneet hernepussit

Leikkijät liikkuvat ympäriinsä ja yrittävät pitää hernepussia päänsä päällä. Leikinohjaaja kehottaa leikkijöitä välillä kulkemaan varpaillaan, hyppimään yhdellä jalalla, kulkemaan takaperin, kulkemaan hitaammin tai nopeammin jne. Jos leikkijältä putoaa hernepussi, hän jäätyy paikoilleen. Toisen leikkijän pitää poimia pussi ja asettaa se jäätäneen toverinsa pääläelle sulattaakseen hänet. Tätä tehdessään hän ei saa pudottaa omaa hernepussiaan. Leikin tarkoituksena on tovereiden auttaminen, jotta he eivät joutuisi olemaan jäätäneinä. (Perinneleikit 2014.)

Viidennessä perinneleikkituokiossa leikittiin jäätäneitä hernepusseja. Tämä oli viimeinen leikkituokio ennen tulevaa perinneleikkipäivää, jossa tultaisiin leikkimään kaikkia leikittyjä perinneleikkejä. Leikkiä leikittiin kolmessa pienryhmässä vuorotellen. Lapset olivat 5-6-vuotiaita. Jokainen ryhmä leikki leikkiä noin kaksikymmentä minuuttia. Aluksi ohjeistin lapset istumaan penkeille, minkä jälkeen kerroin Jäätäneet hernepussit-leikistä. Yli puolet lapsista tunnistivat leikin, mutta eivät kaikki. Leikki aloitettiin ja kaikilla oli taas hauskaa. Ohjeistin lapsia välillä kulkemaan takaperin, yhdellä jalalla ja muilla eri tavoin. Lapset pitivät siitä, että piti liikkua eri tavalla. 5-vuotiaat lapset olivat vähän villimpiä leikkijöitä kuin vuotta vanhemmat, mutta hekin ymmärsivät hyvin leikin säännöt. Leikki tuki hyvin erityisesti tasapaino- ja liikkumistaitoja, koska lasten piti tasapainotella koko ajan ja piti

toteuttaa erilaisia liikkeitä. Positiivista oli se, että kaikki osasivat leikkiä kyseistä leikkiä hyvin.

Leikin loputtua jaoin jälleen palautelomakkeet päiväkodin lastentarhanopettajille, joita oli leikin aikana paikalla kolme. Lasten palaute oli positiivista luettavaa. Lapset todella pitivät leikistä, ja positiivista leikissä olivat hernepussin päässä pitäminen, auttaminen, jäätyminen ja kävely varpailla. Vaikeaksi leikissä koettiin pussin pitäminen päässä, yhdellä jalalla pomppiminen, pussin tippuminen, kävely ja tasapainottelu, pelastaminen, tekniikan löytäminen, pussin pitäminen, kontallaan meneminen ja takaperin kuljetus. Lasten piirtämät kuvat perinneleikkituokiosta olivat jälleen todella hienoja ja värikkäitä. Palautteet palautettiin jälleen päiväkotiin ja lapsille omiin kansioihin.

Päiväkodin lastentarhanopettajia paikalla oli kolme kappaletta. Heidän antamansa palaute oli jälleen kerran hyvin rakentavaa. Oli paljon hyvää ja jotakin kehitettävää. Leikkituokiota kehitettiin vauhdikkaaksi ja innostavaksi. Leikki oli jälleen hyvin valittu lapsille ikätasoon sopivaksi. Jotkut lapset välillä tekivät omia juttuja hernepussilla ja eivätkä noudattaneet ohjeita, mikä oli negatiivinen asia. Jotkut lapsista olivat kyllä todella vilttejä, joten haastetakin oli. Ohjauksesta ja ohjeistuksesta oltiin yhtä mieltä, että se oli selkeää ja lapset ymmärsivät leikin idean. Ohjeita olisi silti voinut tarkentaa ja täsmentää leikin aikana. Ohjaus oli jälleen kerran rauhallista ja selkeää, mistä pidettiin paljon. Rauhallisuus on ollut kuulemma todella hyvä asia ohjauksessani, koska sillä tavalla lapset eivät villinny vaan keskittyvät yleensä hyvin asiaan. Kehitettäviä asioita palautteessa oli materiaalin valinta hernepussien suhteen, koska ne olivat erilaisia ja ohjeiden noudattamiseen puuttuminen. Leikin eri osioiden pituudet olisivat voineet olla myös lyhyempiä, koska lasten innostus laantui välillä. Pitää myös rohkeammin puuttua niiden lasten tekemisiin, jotka eivät noudata ohjeita.

Ohjaamistaitoni kehittyivät joka perinneleikkituokion jälkeen ja olen siihen tyytyväinen. Jokainen perinneleikki oli omanlaisensa ja kehitti minua jollakin tavalla. Tällä viidennellä perinneleikkituokiolla itsevarmuuteni oli aivan eri tasolla kuin ensimmäisillä ohjauskerroilla. Rauhallisuutta tuli koko ajan lisää ja uskallusta puuttua ongelmiin myös. Ongelmiin puuttumisessa riittää kuitenkin vielä kehitettävää, mutta jokainen kerta opetti aina jotakin uutta sekä ohjaustilanteesta että omista kyvyistä ja työtavoista. Minulla oli kehittynyt oh-

jaustaidot sen verran hyvin, että oli mukavaa ja rennompaa lähteä toteuttamaan ja suunnittelemaan perinneleikkipäivää.

4.6 Perinneleikkipäivä

Perinneleikkipäivän suunnitteleminen alkoi jo hyvissä ajoin perinneleikkituokioita jo tehdessä. Päätimme yhdessä päiväkodin johtajan kanssa, että paras ympäristö järjestää perinneleikkipäivä olisi leirintäalue Himangalla. Sautinkari on leirintäalueena iso ja todella monipuolinen, ja siellä on ennenkin järjestetty lapsille tapahtumia ja erilaisia retkiä. Kerroin alustavasti, että perinneleikkipäivään kuuluisivat kaikki ne leikit, joita olen lapsille jo leikiyttänyt päiväkodilla, joten niitä on turvallista leikkiä myös perinneleikkipäivässä. Suunnitelimme myös, että tarjolla olisi myös jotakin perinteistä syötävää ja juotavaa. Tarjottaviksi päätimme hankkia makkaraa ja mehua, sillä sekä lapset että aikuiset pitävät varmasti niistä. Alustavasti päätimme, että paikalle riittää päiväkodin työntekijöistä itse johtaja ja kaksi muuta työntekijää. Meitä olisi sitten yhteensä neljä henkilöä paikan päällä vastaamassa päivästä.

Perinneleikkipäivän ideana oli järjestää 5–6-vuotiaille lapsille ja heidän vanhemmilleen ja isovanhemmilleen tapahtuma, jossa perinneleikkejä leikittäisiin yhdessä. Vanhemmat ja isovanhemmat pystyivät myös samalla kertomaan omista leikeistään ja omasta lapsuudestaan. Tavoitteena oli myös tietenkin järjestää onnistunut tapahtuma, jossa sekä lapset ja vanhemmat ja isovanhemmat viihtyvät. Ajankohdaksi perinneleikkipäivälle olin ajatellut yhdessä päiväkodinjohtajan kanssa toukokuun, koska säät todennäköisesti ovat silloin jo aurinkoisemmat ja lämpimämmät.

Hyvissä ajoin ennen kutsujen suunnittelua ja lähettämistä koteihin otin yhteyttä Himangan leirintäalue Sautinkariin. Kerroin ajatuksestani järjestää perinneleikkipäivä Sautinkarilla, ja että tarvitsisimme käyttöön myös grillauspaikan. Ideasta pidettiin kovasti, ja sovimme perinneleikkipäiväksi keskiviikon 27.5.2015 ja kellonajaksi 18.00. Polttopuut pystyin hankkimaan paikalle itse. Tämän jälkeen aloin tekemään perinneleikkipäiväkutsuja ja valmiin kutsun tehtyäni (LIITE 6) lähetin sen päiväkodin johtajalla, joka tarkisti sen ja lähetti sen sitten eteenpäin vanhemmille. Onneksi nopeasti selvisi, että samalle päivälle oli jo päätetty toinen tapahtuma, joka todennäköisesti veisi osallistujamäärän minun tapahtumaltani aika

pieneksi. Päätimme yhdessä, että perinneleikkipäivä olisi parempi järjestää seuraavana päivänä eli 28.5, jolloin paikalle saataisiin enemmän lapsia ja aikuisia. Seuraavaksi minun piti ottaa yhteyttä Sautinkarin yhteishenkilöön ja sopia päivän vaihdosta hänen kanssaan. Onneksi sille päivälle ei ollut varattu mitään tapahtumaa, joten päivän vaihto sujui mallikkaasti. Valitettavasti osa kutsuista oli jo ennätetty lähettää lasten koteihin, joten minun piti tehdä uusi korjauskutsu osalle lapsista, jotta heidän vanhemmilleen saatiin korjattua päivämäärä ja osallistujamäärä päivitettyä. Kun kaikki kutsut oli palautettu päiväkotiin, saimme tietää osallistujamäärän sekä lasten, vanhempien että isovanhempien kohdalta. Paikalle oli tulossa alustavasti 20 5-6-vuotiasta lasta ja 20 vanhempaa tai isovanhempaa, joten olin aivan tyytyväinen osallistujamäärään.

Seuraavaksi päätimme yhdessä päiväkodin johtajan kanssa perinneleikkipäivän tarpeista. Päiväkotiti päätti kustantaa makkarat ja mehut, ja minä sen sijaan hankin paikalle polttopuut ja kertakäyttöastiat ja mukit. Nyt kun tiesimme osallistujamäärän tapahtumaan, pystyimme varmistamaan päiväkodin työntekijöiden määrän tapahtumaan. Johtajan lisäksi päätimme, että kaksi työntekijää riittää tapahtuman järjestämiseen. Sovimme, että yksi lastentarhanopettaja huolehtii makkaran paistosta, kun minä, päiväkodin johtaja ja yksi lastentarhanopettaja ohjaamme leikkejä. Sovimme myös niin, että minä haen perinneleikkipäivän aamuna tarvikkeet päiväkodilta, jotta voin jo päivällä ennen klo 18.00 käydä viemässä tarvikkeet paikan päälle Sautinkariin ja järjestää leikkipaikat ja opastustolpat.

Perinneleikkipäivän suunnittelu vei omalta osaltani voimia ja vaati työtä ja suunnittelua. Vastoin käymisiä tuli matkan varrella, mutta onneksi niistä selvittiin kunnialla. Tukenani oli kuitenkin päiväkodin johtaja, joten minun oli turvallista suunnitella ja järjestää perinneleikkipäivää, mikä kuitenkin oli yksi projektini tavoitteista. Se oli huipennus perinneleikki-projektilleni, jossa keskiössä ovat perinneleikit ja yhdessäolo vanhempien ja isovanhempien kanssa. Näin tapahtumassa yhdistyivät samalla lapsuus ja vanhuus, koska ikäjakama tapahtumassa oli suuri. Perinneleikit sopivat näin loistavasti kuvaan, koska ne toivat paljon muistoja myös vanhempien ja isovanhempien mieliin. Perinneleikkipäivässä oli tarkoitus nauttia ja olla yhdessä.

Sitten koitti itse perinneleikkipäivä. Ensinnäkin sain olla hyvin iloinen, että itse päivä siirrettiin torstaille, koska keskiviikkona vettä satoi kaatamalla ja torstai oli aurinkoinen ja lämmin päivä. Menin hakemaan päiväkodilta tarvikkeita hyvissä ajoin päivällä, ja vasta

siellä minulle kerrottiin, että päiväkodin johtaja itse oli sairastunut ja eikä hän pystynyt osallistumaan perinneleikkipäivään. Sairastapauksen vuoksi vaihdoimme hänen tilalleen toisen päiväkodin työntekijän, lastentarhanopettajan, jolloin oli turvallista lähteä järjestämään paikkoja leirintäalueelle. Sovimme, että otan jo kaikki leikkitarvikkeet mukaan ja että järjestän paikat valmiiksi ja tuon polttopuut ja muut tarvikkeet leirintäalueelle. Päiväkodin työntekijät aikoivat tuoda ruuat ja juomat mukanaan hyvissä ajoin ennen perinneleikkipäivän alkua kello 18.00.

Itse menin leirintäalueelle jo 16.30 jälkeen rakentamaan leikkialueita kuntoon. Oli mukava huomata, että alueelta oli leikattu ruoho ja muutenkin paikat olivat kunnossa. Vein puut ja muut syömistarvikkeet grillauspaikalle, minkä jälkeen aloin laittamaan leikkipaikkoja kuntoon. Leikkejä oli siis viisi kaiken kaikkiaan eli kaikki ne, joita oli leikitty aikaisemmin päiväkodilla perinneleikkituokioissa. Olin tehnyt jokaisesta leikistä kyltin, jossa selitettiin leikki ja sen ohjeet, jotta kaikkien oli helppo leikkiä ja ymmärtää ohjeita. Rakensin leikki alueen parinkymmenen metrin päähän grillauspaikasta ja suunnittelin leikit niin, että ne ovat kaikki lähellä toisiaan, perätysten kymmenen metrin välein. Ensimmäisenä leikkinä olisi polttopallo ja sitten lohikäärmeen pyrstö, jäätyneet hernepussit, tervapata ja viimeisenä jänisjahti. Laitoin leikkiopasteet maahan pystyyn ja asetin jokaiseen leikkiin kuuluvat leikkitarvikkeet leikkitolppien viereen.

Noin klo 17.30 aikoihin saapuivat kaikki kolme päiväkodin työntekijää paikalle, ja he toivat kaikki ruokatarvikkeet mukanaan. Sovimme, että yksi voisi jo laittaa tulen grilliin, jotta makkaroina voisi alkaa paistamaan hyvissä ajoin, jotta ne ovat valmiita leikkien päätyttyä. Päätimme, että minä toimin itse yhtenä leikin ohjaajana ja kaksi muuta päiväkodin työntekijää yhdessä ohjaavat toista ryhmää, koska suunnitelmana oli jakaa osallistujat kahteen leikkiryhmään, jossa on tasaisesti lapsi ja aikuisia. Sovimme, että minä ohjaan ensimmäistä ryhmää ja he toista. He aloittaisivat leikin leikkirastilta kaksi eli Lohikäärmeen pyrstöleikistä ja minun ryhmäni Polttopallo-rastilta. Päätimme, että jokaista leikkiä voisi leikkiä noin 15 minuuttia ja aina siirryttäisiin seuraavalle leikkirastille yhtä aikaa.

Kello 18.00 aikoihin aikuisia ja lapsia alkoi saapua paikalle. Menin ottamaan heitä yhdessä kahden päiväkodin lastentarhanopettajan kanssa vastaan, kun yksi lastentarhanopettaja jäi grillin luokse huolehtimaan makkarapaistosta. Kun kaikki lapset ja aikuiset olivat saapuneet, esittelin itseni ja kerroin illan kulusta. Sitten jaoin joukon kahteen yhtä suureen ryh-

mään ja pystyimme aloittamaan yhdessä leikkimisen. Minä ohjasin ensimmäisen ryhmän ensimmäiselle rastille, ja toinen ryhmä aloitti toiselta rastilta. Jokaisella rastilla luin kyseisen leikin ohjeet kyltistä, jonka olin tolppaan asettanut. Samoin tekivät myös päiväkodin ohjaajat omassa ryhmässään. Leikit olivat tuttuja ainakin lapsille, koska niitä oli leikitty jo päiväkodilla aikaisemmin perinneleikkituokioissa. Huomasin heti, kuinka lapset, aikuiset ja isovanhemmat olivat innoissaan ja hymy oli herkässä. Hauskaa oli joka rastilla. Ohjasimme kaikki leikkirastit läpi niin, että jokainen rasti kesti noin 15 minuuttia.

Kun kaikki leikkirastit oli käyty läpi, kiitin kaikkia osallistujia ja ohjeistin heitä siirtymään grillauspaikalle syömään ja juomaan. Kaikki pitivät leikeistä kovasti ja nälkä ja jano oli monella, joten makkara ja mehu olivat tervetulleita. Kaikki söivät ja joivat sekä viettivät aikaa keskenään. Monet tulivat kiittämään tapahtumasta ja totesivat, että tällaisia tapahtumia pitäisi olla enemmänkin. Moni myönsi jo unohtaneensa osan perinneleikeistä, mutta tapahtuma virkisti heidän muistiaan. Tällainen palaute oli juuri sellaista, mitä halusinkin kuulla ja olin todella tyytyväinen. Pikku hiljaa osallistujat alkoivat lähteä ja kaikki kiittelivät kovasti tapahtumasta.

Tapahtuman loputtua keskustelimme päiväkodin työntekijöiden kanssa tapahtuman kulusta ja sain paljon palautetta. Siivosimme paikat ja roskat ja sitten menin kokoamaan leikkitarvikkeita. Tapahtuma oli minun mielestäni onnistunut päätös perinneleikkiprojektilleni ja samaa mieltä oli myös päiväkodin lastentarhanopettajat. Tapahtuman järjestely ja suunnittelu aiheutti välillä paineita, mutta tapahtuman päätyttyä tunsin onnistuneeni ja olin ylpeä itsestäni. Seuraavaksi arvioin tapahtuman kulun ja oman suorituksen koko perinneleikkipäivän osalta.

Aluksi minussa heräsi vähän kauhukuvia siitä, että minun piti ohjata suurta ryhmää ja kuinka kestäen paineet. Aluksi vähän jännitti olla niin suuren ryhmän edessä, mutta alkujännityksen jälkeen oli paljon helpompaa. Rauhallisuuteni avulla pystyin hyvin ohjaamaan ryhmää ja olemaan itse mukana leikeissä. Aika nopeasti löytyi oma tyyli ohjata ja luottamus omaan tekemiseen. Olen myös tyytyväinen koko perinneleikkipäivän organisointiin, vaikka muutama ongelma tulikin vastaan. Niistäkin selvittiin hyvin ja lopulta koko päivä oli menestys. Päiväkodin työntekijöiden mukaan alussa oli vähän jännitystä ilmassa oman ohjaamisessani varsinkin alussa, kun piti esitellä itseni ja ohjata joukko leikkirasteille. Mutta hekin kuitenkin totesivat, että koko ajan varmuutta tuli enemmän ja rentoutta löytyi.

Tapahtumaan oltiin myös tyytyväisiä ja leikkirastit oli hyvin järjestetty ja ohjeistus niissä oli hyvää. Kaikkiaan kokonaisuuteen oltiin hyvin tyytyväisiä. ja tärkeintä oli se, että kaikki viihtyivät ja lapsilla ja heidän vanhemmillaan, isovanhemmillaan ja sisaruksillaan oli hauskaa.

5 PERINNELEIKKIPROJEKTIN ARVIOINTI

Olin asettanut ja jakanut perinneleikkiprojektille asettamani tavoitteet projektitavoitteisiin, oppimistavoitteisiin ja tulostavoitteisiin. Niitä tarkastellaan yksilön (5–6-vuotias lapsi), organisaation ja sosionomin näkökulmista. (TAULUKKO 1.)

TAULUKKO 1. Tavoitetaulukko

	YKSILÖ(5–6-vuotias), lapsi	ORGANISAATIO	SOSIONOMI
PROJEKTITAVOITE	-Lapsen arjessa jaksamisen tukeminen -Perinneleikkien sisäistäminen	-Perinneleikkien tuominen osaksi päiväkodin arkea ja leikkiperinnepäivän järjestäminen päiväkodissa	-Perinneleikki- ja perinneleikkipäivän järjestäminen onnistuneesti -Sujuva yhteistyö
OPPIMISTAVOITE	- Perinneleikkien oppiminen projektin aikana	-Perinneleikkien käyttäminen päiväkodin lasten arjessa jaksamisen tukena ja kehityksen ja oppimisen tukemisessa	-Ohjaustaitojen kehittyminen -Ammatillinen kasvu- ja oppiminen
TULOSTAVOITE	-Tuoda perinneleikit päiväkodin lasten arkeen -Perinneleikkien säilyttäminen osana päiväkodin ja lasten arkea	- Perinneleikkien hyödyntäminen tulevaisuudessa ja Vasu:n päivittäminen lasten oppimisen seurannan ja havainnoinnin osalta: portfolio- kansio	-Opinnäytetyön valmistuminen aikataulussa -Opinnäytetyön kriteerien noudattaminen

Aluksi kerron, miten tavoitteet täyttyivät yksilön eli 5–6-vuotiaan lapsen näkökulmasta. Projektitavoitteena oli lapsen arjessa jaksamisen tukeminen ja perinneleikkien sisäistäminen. Lapset olivat joka kerta hyvin innoissaan ja odottivat jännityksellä seuraavaa perinneleikkiä, jota tulisin leikkimään heidän kanssaan. Lapset nauttivat, ja sen näki heidän kasvoistaan ja olemuksestaan. Myös lasten palautteessa oli aina enemmän positiivisia asioita. Päiväkodin lastentarhanopettajat ja johtaja olivat myös sitä mieltä, että perinneleikkihetket piristivät lasten päivää. Ne toivat tuttuihin ja turvallisiin päiväkotipäiviin vähän jännitystä ja uusia vivahteita. Vaikka perinneleikkihetket olivat vain noin tunnin pituisia, piristivät silti ne päiväkodin arkea.

Perinneleikkien sisäistäminen onnistui mielestäni todella hyvin. Lapset sisäistivät leikin ohjeet ja tarkoituksen todella nopeasti. Monille lapsille leikit olivat aivan outoja, ja he leikkivät niitä ensimmäistä kertaa, joten oli hienoa huomata, kuinka hyvin ja nopeasti he sisäistivät ne. Jotkut leikit olivat vaikeammin ymmärrettäviä kuin toiset, ja senkin huomasi yllättävän nopeasti perinneleikkejä leikkiessä. Perinneleikkejä leikittiin kuitenkin niin monta kertaa, että lapset pääsivät hyvin ”kosketuksiin” niiden kanssa.

Oppimistavoitteena oli perinneleikkien oppiminen projektin aikana. Lapsille vanhat perinneleikit olivat todellakin ”vanhoja”, minkä vuoksi suurin osa lapsista leikki näitä vasta ensimmäisen kerran elämässään. Palautelomakkeista selvisi se, että perinneleikeistä tutuin oli polttopallo, jota kaikki olivat siis leikkineet aiemmin. Tervapataa kaikista lapsista oli leikkinyt aiemmin vain yksi! Tässä kaikista leikeistä tulokset:

Jänisjahti- leikki oli tuttu kahdelle lapselle, kuudelle lapselle se oli aivan uusi leikki. Jäätynneet hernepusset- leikki oli tutumpi lapsille. Seitsemän lasta tiesi leikin, seitsemän lasta ei tiennyt. Lohikäärmeen pyrstö- leikki oli tuttu leikki viidelle lapselle, ja viidelle muulle lapselle se oli aivan tuntematon leikki. Polttopallo oli leikkinä kaikille tuttu leikki, mutta Tervapata- leikki oli tuttu leikki vain yhdelle, kun muut yhdeksän lasta eivät tienneet siitä mitään.

Aina kun menin pitämään uutta perinneleikkituokiota päiväkotiin, kysyin edellisestä kerrasta, mitä leikittiin. Lapsista suurimmalla osalla nousi käsi pystyyn, ja he muistivat leikin. Perinneleikkipäivässä lapset muistivat myös suurimman osan leikeistä, koska niitä oli leikitty jo aiemmin. Lapsista suurin osa siis oppi vanhoja perinneleikkejä, mikä oli yksi tavoitteista heille.

Tulostavoitteena lapsille oli tuoda perinneleikit mukaan päiväkodin arkeen ja niiden säilyttäminen osana päiväkodin arkea. Leikkejä on aina mahdollista leikkiä päiväkodilla, koska kaikille leikeille vaadittavat välineet löytyvät sieltä. Lapsille järjestetään leikki- ja liikuntahetkiä säännöllisesti, ja useita perinneleikkejä oli jo leikitty aikaisemmin. Nyt valikoimassa on uusia leikkejä, joita lapset ovat jo leikkineet. Päiväkodilla perinneleikkien leikkiminen jatkuu varmasti tulevaisuudessa, ja varmasti näitä minunkin perinneleikkiprojektin aikana leikittyjä leikkejä tullaan leikkimään vielä päiväkodissa.

5–6-vuotiaiden lasten osalta asettamani tavoitteet täyttyivät aika hyvin ja olen niihin tyytyväinen. Osa tavoitteista oli sellaisia, joita tällä hetkellä oli vaikea mitata, mutta pitkällä tähtäimellä ne ovat hyviä mittareita myös päiväkodissa. Perinneleikit ovat kuitenkin hyvin mukana päiväkodin kulttuurissa ja arjessa, joten voin olla tyytyväinen tuloksiin. Lapset oppivat uusia leikkejä, ja he pitivät perinneleikkihetkistä, mikä oli todella mukava asia. Perinneleikkien oppiminen ja sisäistämien oli lapsille asettamistani tavoitteista se tärkein, ja siinä koen onnistuneeni hyvin. Se oli koko perinneleikkiprojektin tärkeimpiä asioita ja tavoitteita.

Seuraavaksi käsittelem organisaatiolle asettamieni tavoitteiden onnistumista. Projektitavoitteena organisaation näkökulmasta oli perinneleikkien tuominen osaksi päiväkodin arkea ja perinneleikkipäivän järjestäminen. Päiväkoti organisaationa toteuttaa perinneleikkien järjestämistä hyvin. Satumajakassa järjestetään leikki- ja liikuntahetkiä säännöllisesti ja monipuolisesti. Perinneleikit ovat myös läsnä päiväkodissa. Niitä leikitään sekä ohjatusti että vapaasti ulkona.

Perinneleikkipäivän järjestäminen onnistui myös hyvin päiväkodin kanssa yhteistyössä. Päiväkoti oli aktiivisesti mukana perinneleikkipäivän järjestämisessä ja hoiti oman osansa hyvin. Toiminta organisaatiossa oli moitteetonta. Vaikka perinneleikkipäivän aattona päiväkodin johtaja sairastuikin, niin tilalle tuli uusi lastentarhanopettaja, joka huolehti oman osuutensa. Muutoksista tiedotettiin aina hyvin, ja hyvänä esimerkkinä on perinneleikkipäivän muuttuminen toiselle päivälle päällekkäisyyksistä johtuen. Sekin hoidettiin mallikkaasti ja ongelmia ei syntynyt. Perinneleikkipäivän suunnittelu ja järjestäminen sujuivat todella hyvin ja hyvässä yhteistyössä.

Oppimistavoitteena organisaatiolle oli asetettu perinneleikkien käyttäminen päiväkodin lasten arjessa jaksamisen tukena ja kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Päiväkodissa oli aiemminkin järjestetty säännöllisesti leikki- ja liikuntatuokioita, joita käytettiin lasten eri kehitymisosa-alueiden tukemisessa ja seuraamisessa. Tämä tavoite oli siis jo alun perin hyvässä kunnossa, mutta sitä oli hyvä syventää. Leikit olivat hyvin erilaisia, ja jokaisessa tarvittiin lapsilta monenlaisia erilaisia taitoja. Ne olivat hyvä mittari seurata eri lasten kehittymistä eri osa-alueilla. Tätä toteutettiin hyvin jo päiväkodissa.

Oppimistavoite oli hyvin läheisessä yhteydessä tulostavoitteeseen, jonka olin asettanut organisaatiolle. Tulostavoitteena oli perinneleikkien hyödyntäminen tulevaisuudessa ja varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen lasten oppimisen seurannan ja havainnoinnin osalta, josta tuloksena olisi portfolio-kasvunkansio. Tämä oli yksi koko perinneleikkiprojektin tärkeimmistä tavoitteista, minkä oli asettanut. Kalajoen varhaiskasvatussuunnitelma on käytössä myös Himangan päiväkotia Satumajakassa. Tavoitteenani oli luoda kasvunkansio, joka olisi jokaisella lapsella. Siihen kerättäisiin lasten omia töitä ja palautteita, kuten jo tässä projektissa on kerätty heidän palautteitaan perinneleikkihetkistä. Kansioon voisi kerätä myös päiväkodin henkilöstön palautteita ja arvioita. Tällaista kansiota ei ole vielä käytössä Himangan päiväkodissa, joten se oli minun mielestäni hyvä liittää tähän projektiin mukaan.

Toiminnan kehittämisen edellytys on jatkuva arviointi. Arviointiin osallistuvat henkilöstön ja hallinnon lisäksi vanhemmat ja lapset. Varhaiskasvatuksen määrällistä käyttöä seurataan kuukausittain.

Palautetta toiminnasta saadaan henkilökohtaisissa keskusteluissa vanhempien kanssa ja joka toinen vuosi tehtävillä eri ryhmille suunnatuilla kyselyillä.

Arvioinnin avulla pyritään löytämään kehitettävät osa-alueet ja tunnistetaan toiminnan vahvuudet.

Varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain. Arviointiryhmän muodostavat eri ammattiryhmien valitsemat edustajat: päivähoidon esimies, lastentarhanopettaja, lastenhoitaja/päivähoitaja ja perhepäivähoitaja. (Kalajoen varhaiskasvatussuunnitelma 2010, 24.)

Minun mielestäni lasten henkilökohtainen kasvunkansio olisi hyvä keino seurata ja havainnoida lasten kasvua, oppimista ja kehitystä, koska siihen voisi kerätä hyvin kattavasti aineistoa lapsilta, ja näin voitaisiin seurata lasten kehitystä ja oppimista kokonaisvaltaisemmin. Kalajoella on tällä hetkellä juuri suunnitteilla uusi varhaiskasvatussuunnitelma, joten tämä on hyvin ajankohtaisesti esillä siellä. Päiväkodin johtaja aikoo ottaa asian puheeksi ja alustava hyväksyntä on jo tullut varhaiskasvatuksen aluepalvelujohtajalta Kalajoelta. Tämä

tavoite on siis hyvin etenemässä ja suunnitteilla uuteen Kalajoen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Sosionomille eli tässä tapauksessa itselleni asettamat projektitavoitteet olivat perinneleikkien ja perinneleikkipäivän järjestäminen onnistuneesti ja sujuva yhteistyö päiväkodin kanssa. Perinneleikkituokiot olivat mielestäni onnistuneita ja jokainen kerta kehitti minua entisestään. Leikit sujuivat hyvin ja lapset leikkivät niitä innoissaan. Samaa mieltä olivat myös päiväkodin työntekijät. Sain aina jokaisen kerran jälkeen rakentavaa palautetta, jotta osasin aina seuraavalla kerralla parantaa tuokioita. Suunnittelu ja toteutus olivat kummatkin onnistuneita. Itse perinneleikkipäivä sujui myös mallikkaasti. Paikalla oli hyvin osallistujia ja hauskaa oli. Kaikki leikkivät ja olivat menossa mukana. Olimme suunnitelleet päiväkodin työntekijöiden kanssa tehtävän jaon hyvin, joten oli todella mukavaa järjestää tapahtumaa, kun kaikki tiesivät omat vastuualueensa. Kokonaisuudessaan perinneleikkien- ja perinneleikkipäivän järjestäminen sujuivat hyvin ja suunnitellusti. Yhteistyö päiväkodin kanssa toimi myös mallikkaasti. Aina ilmoiteltiin, jos tuli muutoksia suunnitelmiin, ja ratkaisut tehtiin yhdessä. Tiedonkulku oli siis hyvää ja luotettavaa. Oli mukava suunnitella ja tehdä projektia, koska päiväkotitoimi oli myös hyvin sitoutunut siihen.

Oppimistavoite sosionomin näkökulmasta projektissa oli ohjaustaitojen kehittyminen ja ammatillinen kasvu ja oppiminen. Ohjaustaidot olivat todella keskiössä tässä projektissa, ja siksi oli hyvä asettaa tavoitteeksi niiden kehittyminen. Minusta tuntui joka perinneleikkituokion pitämisen jälkeen, että minulla on varmempi ja turvallisempi olo ohjata tuokioita. Osasin ottaa tilanteet rauhallisesti ja avustaa tarvittaessa. Päiväkodin antamasta palautteesta kävi ilmi sellaiset kehitettävät asiat, kuin rohkeus, tilanteisiin jyrkempi puuttuminen ja leikkien aikana opastuksien lisääminen. Näihin keskityin erityisesti myöhemmissä perinneleikkituokioissa ja niissä tunnen saavuttaneeni kehitystä. Ohjauksesta tuli joka leikkituokion myötä varmempaa ja helpompaa. Tiedän hyvin vahvuuteni ohjaajana ja yritin kehittää heikkouksiani ja palautteesta saamiani kritiikin kohteita.

Ammatillinen kasvu ja oppiminen olivat toisena oppimistavoitteena. Sosionomina tunnen myös kehittyneeni paljon ja olen oppinut virheistä. Varhaiskasvatusala on haastava ja siinä oppii koko ajan uutta. Osaan mielestäni nyt paremmin suunnitella, toteuttaa ja arvioida lapsille suunnattua toimintaa. Osaan myös paremmin havainnoida lapsen kehitystä ja arvi-

oida lasten kehitystasoja, jolloin osaan järjestään 5–6-vuotiaille lapsille sellaisia leikki- ja liikuntahetkiä, jotka sopivat heidän kehitystasoonsa.

Tulostavoitteena sosionomin näkökulmasta olivat opinnäytetyön valmistuminen aikataulussa ja opinnäytetyön kriteerien noudattaminen. Kaikki opinnäytetyössä olleet välivaiheet sujuivat hyvin, ja aihepiirisuunnitelma ja projektisuunnitelma valmistuivat ajallaan. Perinneleikkituokioiden ja perinneleikkipäivän järjestäminen onnistuivat myös suunnitellusti, ja luvat opinnäytetyöprojektille sain myös suunnitellusti. Itse opinnäytetyön kirjoittaminen sujui myös aikataulussa. Kriteerien noudattaminen sujui myös hyvin. Tein kaiken, mitä piti, ajallaan ja ohjeiden mukaisesti. Etenin seuraavaan vaiheeseen vasta sitten, kun sain ohjaajalta luvan siihen. Itse opinnäytetyön kirjoittamisessa toteutin myös annettuja ohjeita ja etenin opinnäytetyön kriteerien mukaisesti.

Projektisuunnitelmassa esitetyt aikataulut ja kustannusarviot täyttyivät myös hyvin ja suunnitellusti. Aikataulu sujui hyvin suunnitelman mukaisesti, ja kiirettä ei tullut missään vaiheessa. Pikemminkin olisi voinut aloittaa aikaisemmin tekemään joitakin projektityön vaiheita. Kustannuksetkin jaettiin hyvin ja suunnitellusti ja niissä ei ollut mitään ongelmia. Yhteistyö päiväkodin kanssa tämänkin asian suhteen oli moitteetonta.

6 PERINNELEIKKIPROJEKTIN POHDINTA

Halusin toteuttaa opinnäytetyön varhaiskasvatusalaan liittyen, koska se kiinnostaa minua, kuten myös lastentarhaopettajan kelpoisuus. Halusin myös tehdä toiminnallisen opinnäytetyön, koska itseäni kiinnostaa kovasti liikkuminen ja halusin liittää sen perinneleikkeihin. Tavoitteina projektissa oli opettaa 5–6-vuotiaille lapsille perinneleikkejä, ja kehittää niiden kautta myös varhaiskasvatussuunnitelmaa. Tavoitteena oli luoda päiväkotiin lapsille kasvunkansiot, joidenka avulla lasten kehityksen ja oppimisen seurantaa voisi tehostaa. Lasten palautteet kerättiin perinneleikkituokioista, jotta ne voisi liittää sitten kansioon. Näin päästiin jo vauhtiin kasvunkansion, portfolion suunnittelussa. Perinneleikkiprojektissa keskiössä olivat myös perinneleikkien suunnitteleminen, ohjaaminen ja arviointi. Yhteistyöhona toimi Himangan päiväkoti Satumajakka, jonka kanssa toimintaa suunniteltiin ja arviointiin. Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprojekti sujui hyvässä yhteistyössä ja aikataulussa. Prosessi ei kokenut suurempia vastainkäymisiä, vaan yhteistyö oli hyvää ja sitä tehtiin hyvässä keskinäisessä luottamuksessa.

Perinneleikkituokioiden järjestäminen sujui hyvin ja niitä suunniteltiin hyvissä ajoin päiväkodin johtajan kanssa. Puitteet suorittaa projektia olivat todella hyvät ja tilaa perinneleikkien leikkimiselle oli. Leikeille vaadittavat tarvikkeet löytyivät päiväkodista, mikä helpotti prosessia. Lapset olivat innolla mukana perinneleikkiprojektissa, ja palautteesta käy selvästi ilmi, että perinneleikit ovat tulleet tutuimmiksi heille ja he oppivat leikkimään niitä. Päiväkoti oli projektin alusta lähtien kiinnostunut perinneleikkiprojektista, mikä oli todella huojentavaa kuulla. Se motivoi tekemään projektia innolla ja suurella mielenkiinnolla.

Lapset oppivat vanhoja perinneleikkejä hyvin. Huomioitavaa oli kuitenkin se, että monet lapsista eivät olleet aikaisemmin kuulletkaan näistä leikeistä, joita heidän kanssaan leikein. Se tuotti välillä ongelmia, ja minun piti panostaa enemmän leikin selittämiseen ja konkreettisiin esimerkkien näyttämisiin. Oli hienoa kuitenkin huomata, että lapset olivat kiinnostuneita leikeistä ja he kuuntelivat mielenkiinnolla, kun selitin perinneleikeistä. On hienoa, että lapset ovat vielä kiinnostuneet perinneleikeistä ja niiden leikkimisestä.

Sosionomin varhaiskasvatuskompetensseissa koen kehittyneeni erityisesti eettisen ja asiakastyön osaamisen osalta. Koen, että minua kuunneltiin päiväkodilla ja opinnäytetyöni otettiin hyvin vastaan. Pystyn entistä paremmin ottamaan vastaan kehittävää palautetta työntekijöiltä, koska se on aina yleensä rakentavaa ja minua kehittävää. Pystyin myös paremmin ottamaan huomioon lasten erilaisuuden ja ainutkertaisuuden perinneleikkiprojektin aikana. Pystyn entistä paremmin arvioimaan omaa toimintaani leikkihetkienkin aikana ja sen jälkeen, minkä koen erittäin suurena kehityksenä. Kehitystä on tapahtunut myös vuorovaikutuksen osalta. Vuorovaikutus työntekijöiden ja lasten kanssa oli hyvää ja huomasi olevani paljon avoimempi, kuin yleensä olen. Pystyn myös perinneleikkiprojektin myötä tukemaan ja edistämään lasten omaehtoista leikkimistä ja osaan myös ohjata sitä. Perinneleikkiprojektissa myös suunnittelutaitoni kehittyivät ja osaan esimerkiksi suunnitella ja toteuttaa pedagogisesti kehittävää ja tavoitteellista toimintaa lapsille.

Ohjaustaidot olivat suureessa roolissa opinnäytetyöprojektin aikana. Olin asettanut ne myös tavoitteiksi itselleni projektissa. Tunsin, että löysin oman tavan ohjata leikki-tuokioita ja lapsia. Rauhallisuus ja vapautuneisuus olivat minun mottojeni. Koetin toteuttaa ohjaajille annettuja tärkeitä ominaisuuksia ja toimintatapoja. Halusin olla aito, oma itseni, missä tunnen onnistuneeni joka perinneleikki-tuokio kerrallaan paremmin. En yrittänyt olla jotain sellaista, mitä en ole, vaan toimin omalla persoonallani ja onnistuin siinä mielestäni hyvin. Tämä on myös lasten osalta hyvä asia, koska he näkevät ohjaajan sellaisena, kun hän oikeasti on. Jos vaikka on ärtyinen ja koettaa peittää sitä teeskentelemällä aivan toista kuin on, niin lapset kyllä huomaavat sen ja käyttäytyvät sen mukaan. (Autio & Kaski 2005, 64.)

Itseluottamukseni kasvoi myös joka kerta, ja palaute sekä lapsilta että päiväkodin ohjaajilta kasvattivat itseluottamusta ja ennen kaikkea rakensi sitä. Luovuutta löytyi kyllä, ja se näkyi perinneleikki-päivässä ja leikkiympäristön rakentelussa. Kannustin lapsia myös kovasti ja näytti siltä, että he todella saivat uutta virtaa siitä. Kehitettäviä osa-alueita olivat sitten esimerkiksi rohkeuden lisääntyminen. Kun pitää pienryhmille tuokioita, niin rohkeutta pitää olla puuttua lasten käyttäytymiseen ja uskaltaa antaa kehittämissideoita ja ehdotuksia. (Mikkola & Nivalainen 2012, 9.) Minulla riittää tässä kehitettävää myös tulevaisuudessa, kun työskentelen varhaiskasvatusalalla tai lasten parissa.

Arvioinnin ja palautteen keruu oli minusta hyvää projektin aikana. Lapset saivat antaa omaa palautetta perinneleikeistä, kuten myös päiväkodin ohjaajat. Näin pystyin kehittä-

mään toimintaani ja ohjaustaitojani koko ajan ja pystyin hyödyntämään niitä opinnäytetyön kirjoittamisessa. Palaute oli hyvin rakentavaa ja antoisaa. Lasten kasvunkansion portfolion kannalta oli hienoa, kun lapset saivat kerätä näitä palautteita itselleen. Näin päiväkodin lastentarhanopettajat pystyivät myös seuraamaan lasten kehittymistä, koska lasten palautteesta selviää lasten vahvuuksia ja heikkouksia varsinkin motoriikan kohdalla. Tämä oli jo hyvä esimerkki portfolion käytännöllisyydestä ja tarpeellisuudesta. Koen onnistuneeni palautteen keruussa hyvin, ja siitä oli hyötyä myös päiväkodille.

Heikkoutena opinnäytetyössä näen ehkä sen monipuolisuuden. Projekti on laadultaan hyvä, mutta se olisi voinut olla monipuolisempi. Tällä tarkoitan perinneleikkien määrää ja perinneleikkituokioiden määrää. Tuokioita olisi voinut olla enemmän ja myös leikkejä. Aikataullisesti se olisi varmasti onnistunut, mutta päätin järjestää perinneleikkituokioita juuri tämän verran, kun ajattelin sen riittävän. Leikkejä piti kuitenkin leikittyä monelle eri ryhmälle ja niitä oli monta, ja siksi leikkien suuri määrä olisi voinut olla ongelma. Perinneleikkipäivässä tämä määrä oli kuitenkin oikea, sillä lapset eivät olisi jaksaneet leikkiä kovinkaan monta leikkiä enempää kuin nyt leikittiin. Projektin tavoitteet olivat myös aika lähellä toisiaan olevia, joten niissä olisi voinut olla enemmän sisältöä. Mutta tärkeimmät tavoitteet sieltä kuitenkin löytyvät.

Jatkotutkimuksen aiheeksi voisin ehdottaa määrällistä tai toiminnallista tutkimusta liittyen perinneleikkien leikkimiseen ja niiden tuntemiselle Kalajoen, eri päiväkodeissa. Voisi selvittää esimerkiksi perinneleikkien katoavaisuutta? Se voisi olla kysely tai toiminnallinen tutkimus, jossa olisi samoja ajatuksia ja tavoitteita kuin minun opinnäytetyössäni. Se voisi kattaa koko Kalajoen eli siihen kuuluvat kaikki päiväkodit, jotta saataisiin laajempaa kuvaa perinneleikkitietämyksestä.

LÄHTEET

Autio, T & Kaski, S. 2005. Ohjaamisen taito. Liikunta tukemassa lapsen ja nuoren kasvua. Helsinki: Edita

Hujala, E & Turja, L. 2012 Varhaiskasvatuksen käsikirja. Bookwell Oy, Jyväskylä

Helenius, A., Karila, K., Munten, H., Mäntynen, P & Siren-Tiusanen, H. 2001. Pienet päivähoidossa. Alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. Helsinki: WSOY.

Jantunen, M & Lautela, R. 2011. Lapsilähtöinen esiopetus. Helsinki: Tammi.

Kalliala, M. 1999. Enkeliprinsessa ja itsari liukumäessä. Leikkikulttuuri ja yhteiskunnan muutos. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Mikkola, P & Nivalainen, K. 2009. Lapselle hyvä päivä tänään. Näkökulmia 2010- luvun varhaiskasvatukseen. Helsinki: Pedatieto Oy

Mikkola, P & Nivalainen, K. 2010. Tiimille hyvä päivä tänään. Työkirja varhaiskasvatuksen vuosisuunnitteluun ja arviointiin. Helsinki: Pedatieto Oy

Perinneleikit.fi Www-dokumentti saatavissa: <http://perinneleikit.fi/pihaleikit/> Luettu. 2.7.2015.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2005. Varhaiskasvatuksen liikunnan perusteet. Pdf-tiedosto. Helsinki. julkaisuja 2005:17. Www-dokumentti saatavissa: http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3739.pdf&title=Varhaiskasvatuksen_liikunnan_suosituksset_fi.pdf. Luettu: 2.7.2015.

Stakes. 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Pdf-tiedosto saatavissa: <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77129/Varhaiskasvatussuunnitelmanperusteet.pdf?sequence=1> Luettu: 2.7.2015.

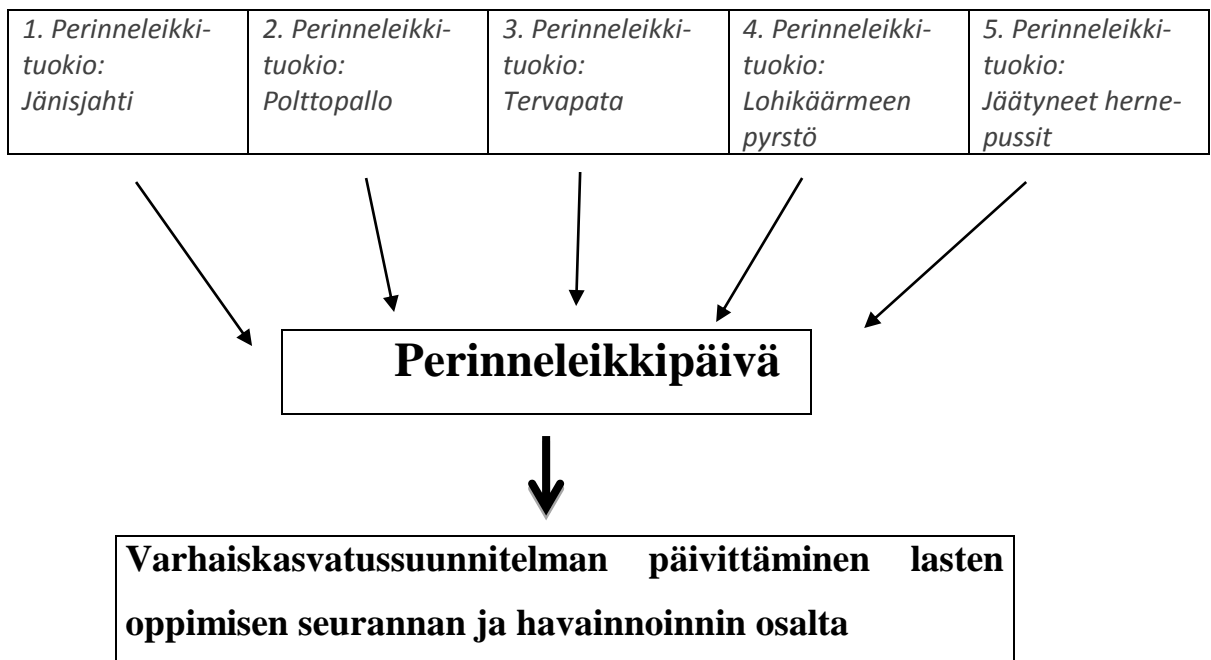
Kalajoen kaupunki. 2010. Varhaiskasvatussuunnitelma. Www-dokumentti saatavissa: <http://peda.net/veraaja/kalajoki/paivakotisatumajakka> Luettu: 2.7.2015.

TAULUKKO 1. Tavoitetaulukko

	YKSILÖ (5–6-vuotias) lapsi	ORGANISAATIO	SOSIONOMI
PROJEKTITAVOITE	-Lapsen arjessa jaksamisen tukeminen -Perinneleikkien sisäistäminen	-Perinneleikkien tuominen osaksi päiväkodin arkea ja leikkiperinnepäivän järjestäminen päiväkodissa	-Perinneleikki- ja perinneleikkipäivän järjestäminen onnistuneesti -Sujuva yhteistyö
OPPIMISTAVOITE	- Perinneleikkien oppiminen projektin aikana	-Perinneleikkien käyttäminen päiväkodin lasten arjessa jaksamisen tukena ja kehityksen ja oppimisen tukemisessa	-Ohjaustaitojen kehittyminen -Ammatillinen kasvu- ja oppiminen
TULOSTAVOITE	-Tuoda perinneleikit päiväkodin lasten arkeen - Perinneleikkien säilyttäminen osana päiväkodin ja lasten arkea	- Perinneleikkien hyödyntäminen tulevaisuudessa ja Vasu:n päivittäminen lasten oppimisen seurannan ja havainnoinnin osalta: portfolio- kansio	-Opinnäytetyön valmistuminen aikataulussa -Opinnäytetyön kriteerien noudattaminen

LIITE 2

Päätehtävät jaoin alla olevan kuvion mukaan (KUVIO 1). Aluksi päätehtävät sisältävät perinneleikkien järjestämisen onnistuneesti, minkä jälkeen perinneleikkipäivän järjestäminen oli mahdollista. Näin pystyttiin kehittämään ja testaamaan varhaiskasvatussuunnitelman päivittämistä, kun lapset saivat antaa palautetta, jotka kerättiin sitten kasvunkansio portfolioon. Päätehtävät linkittyvät läheisesti perinneleikkiprojektin tavoitteisiin. Jokainen perinneleikkituokio lasten kanssa oli erilainen, ja siinä tutustuttiin aina yhteen uuteen perinneleikkiin. Lapset pystyivät näin oppimaan vanhoja perinneleikkejä ja leikkiä näitä sitten myöhemmin perinneleikkipäivänä. Jokainen perinneleikkituokio alkoi siten, että esittelin lapsille aina yhden perinneleikin. Sen jälkeen leikimme kyseistä perinneleikkiä yhdessä. Jokainen kerta oli aina erilainen, mutta yhtä mielenkiintoinen ja viihdyttävä.

KUVIO 1. Perinneleikkiprojektin päätehtävät (LIITE 2)

SOSIONOMIOPISKELIJA ESITTELY JA LUPAPYYNNÖT

Olen kolmannen vuoden sosionomiopiskelija Kokkolan Centria ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötä päiväkotia Satumajakassa, joka on nimeltään perinneleikki- ja viihtyvyysprojekti Himmangan päiväkotia Satumajakassa. Projektin tavoitteena on saada lapset tutustumaan vanhoihin perinneleikkeihin ja samalla tukea lasten liikunnallista kehitystä ja viihtyvyyttä päiväkodissa. Tulen kevään 2015 aikana suorittamaan päiväkodissa noin 5 perinneleikki-interventiota, jossa esittelen lapsille aina jonkin perinneleikin, jota sitten leikimme yhdessä. Projektin lopuksi järjestän päiväkotia Satumajakassa perinneleikkipäivän, jolloin leikimme erilaisia perinneleikkejä. Silloin on tarkoituksena myös kutsua teitä vanhempia ja isovanhempia mukaan perinneleikkipäivään lasten kanssa. Tästä tiedotan tarkemmin keväällä 2015. **Perinneleikkihetkistä ja perinneleikkipäivästä tullaan myös ottamaan kuvia ja videokuvausta ja siksi pyydänkin lupaa teiltä teidän lapsenne kuvaamiseen.**

Ystävällisin terveisin Jarno Ranta-Tilus

Annan luvan

En anna lupaa

(lapsen nimi) valo/videokuvaukseen

Perinneleikki:

Nimi:

Palaute lapsilta (Täytetty yhdessä lastentarhanopettajan kanssa)

1. Oliko leikki tuttu ennestään?

2. KYLLÄ EI

3. Mikä leikissä oli helpointa/mukavinta?

4. Mikä leikissä oli vaikeinta/vaikeaa?

Piirros leikkihetkestä

Kysely ohjaajille/Työntekijöille

– Kuinka leikkituokio sujui?

– Oliko ohjaus selkeää ja ymmärrettävää?

– Mikä oli ohjauksessa hyvää?

– Mitä kehitettävää?

Korjaus perinneleikkipäivän järjestämiseen! Uusi päivämäärä perinneleikkipäivälle Sautinkarilla on TORSTAI 28.5.2015! Tämän vuoksi lähetämme uudelleen ilmoittautumislomakkeen, jotta voitte päivittää osallistumisenne perinneleikkipäivään.

Ystävällisin terveisin Jarno Ranta-Tilus

Perinneleikkipäivä 5-6 vuotiaalle Sautinkarilla

Hei! Olen järjestämässä perinneleikkipäivää 5-6 vuotiaalle lapsille Sautinkarilla Himangalla torstaina 28.5.2015 klo 18.00 alkaen ja tarkoituksena olisi se, että paikalle saataisiin lasten vanhempien lisäksi myös lasten isovanhempia leikkimään ja viettämään aikaa lasten kanssa. Perinneleikkipäivässä leikittäisiin päivän teeman mukaisesti vanhoja perinneleikkejä yhdessä vanhempien ja isovanhempien kanssa. Samalla vanhemmat ja isovanhemmat voivat kertoa lapsille heidän lapsuuden leikeistään. Tapahtuma kestää noin 1.5 - 2 tuntia. Tarjottavana on juomista ja syötävää. Perinneleikkirasteja on 5 kappaletta, jotka kierretään järjestyksessä läpi. Vaatetus sään mukaisesti. Tämä perinneleikkipäivän järjestäminen kuuluu osaksi opinnäytetyötäni opinnoissani. Tulkaa siis viettämään mukavaa iltaa perinneleikkien merkeissä yhdessä lastenne kanssa!

Jarno Ranta-Tilus, Sosionomi opiskelija

Perinneleikkipäivään osallistuminen

Pyydän ystävällisesti palauttamaan tämän lomakkeen kautta ilmoittautumisenne. (Henkilömäärät)

Vanhemmat: _____

Lapset: _____

Isovanhemmat: _____

Muut: _____

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Organisaatio, jolle anomus osoitetaan Kalajoen Varhaiskasvatus-
palvelut

Vastuhenkilö organisaatiossa Tuula Haapala

Tutkimusluvan antaja(t) Jarno Ranta-Tilus

Osoite Akolankuja 34, 68100 Himanka

Puhelin 050 3363440

Sähköpostiosoite jarno.ranta-tilus@cov.fi

Tutkimuksen nimi Perinneleikkiprojekti Himangan
päiväkotit satumajakassa

Tutkimuksen tarkoitus Parantaa lasten tietämystä perinneleikkeistä
ja päivittää varhaiskasvatussuunnitelmaa kasvunäkän
Portfolion avulla. Lasten kehityksen, oppimisen ja harjoittelun

Tutkimuksen kohderyhmä 5-6 vuotiaat lapset

Aineiston keruun arvioitu ajankohta 1.1.2015 - 30.5.2015

Tutkimusmenetelmä perinneleikkien leikkimistä ja
perinneleikkipäivän järjestäminen

Tutkimussuunnitelma hyväksytty 3.12.2014

Tutkimuksen ohjaaja Anne Järvelä ANNE JÄRVELÄ

Lupa myönnetään

paikka Kalajoen aika 16.12.2014

anomuksen mukaisesti muutosehdotuksin hylätty

Luvanmyöntäjän allekirjoitus Anne Järvelä

LIITTEET

- Tutkimussuunnitelma
 Kysely/haastattelulomake
 Muut liitteet, mitkä _____

Jänisjahti

Leikkijöistä kolme tai enemmänkin valitaan jäniksiksi, jotka lähtevät karkuun. Jänikset saavat liikkua ennalta suunnitellulla alueella. Toiset leikkijät ovat sitten koiria, jotka yrittävät saada jänikset kiinni. leikki loppu, kun kaikki jänikset saadaan kiinni.

Polttopallo

Leikkialueelle tehdään tai piirretään iso ympyrä. Yksi leikkijöistä valitaan polttajaksi ja kaikki muut lapset menevät ympyrän sisäpuolelle. Kun leikki alkaa, niin polttaja yrittää ympyrän ulkopuolelta polttaa muita leikkijöitä osumalla pallolla heihin. Polttaja ei saa heittää ympyrän sisältä vaan ainoastaan ulkopuolelta. Aina kun polttaja osuu johonkin leikkijään, niin hän menee avustamaan polttajaa ympyrän ulkopuolelle. Viimeiseksi ympyrään jäänyt on leikin voittaja.

Tervapata:

Maahan piirretyn ympyrän kehälle piirretään jokaiselle leikkijälle oma puoliympyrän muotoinen paikka. Yhdestä leikkijästä tulee kiertäjä ja muut asettuvat ympyrän kehälle omiin paikkoihinsa.

Kiertäjä kulkee leikkijöiden takaa kepin/tikun kanssa ja pudottaa sen mahdollisimman huomaamattomasti jonkun leikkijän kohdalle tämän taakse. Kepin tms. taakseen saanut leikkijä nappaa sen ja lähtee juoksemaan vastakkaiseen suuntaan kuin kiertäjä. Molemmat yrittävät päästä tyhjäksi jääneeseen paikkaan.

Se, joka ei ehdi ensimmäisenä perille, jatkaa kiertäjänä. Ympyrän keskelle on piirretty myös pienempi ympyrä eli tervepata, sinne joutuu, jos ei huomaa keppiä sillä aikaa, kun kiertäjä on tehnyt kepin jätön jälkeen kokonaisen kierroksen. Tervapadasta pääsee pois, kun seuraava leikkijä joutuu sinne tai miten erikseen sovitaan.

Lohikäärmeen pyrstö

Mitä enemmän on mukana leikkijöitä, niin sitä hauskempaa on! Kaikki leikkijät menevät jonoon ja tarttuvat edellä olevaa vyötäröstä kiinni molemmin käsin. Jonon viimeisenä oleva on lohikäärmeen pyrstö, jolla roikkuu vyötärössä tai taskusta esimerkiksi huivi tms. Leikin tarkoituksena on se, että jonossa ensimmäisenä oleva yrittää saada pyrstön itselleen. Jono ei saa hajota leikin aikana. Kun ensimmäinen saa pyrstön, niin hän pääsee pyrstöksi, sitten jonossa toisena oleva alkaa tavoitella leikkijää, jolla pyrstö nyt on.

Jäätyneet hernepussit

Leikkijät liikkuvat ympäriinsä ja yrittävät pitää hernepussia päänsä päällä. Leikinohjaaja kehottaa leikkijöitä välillä kulkemaan varpaillaan, hyppimään yhdellä jalalla, kulkemaan takaperin, kulkemaan hitaammin tai nopeammin jne. Jos leikkijältä putoaa hernepussi, hän jäätyy paikoilleen. Toisen leikkijän pitää poimia pussi ja asettaa se jäätyneen toverinsa pääläelle sulattaakseen hänet. Tätä tehdessään hän ei saa pudottaa omaa hernepussiaan. Leikin tarkoituksena on tovereiden auttaminen, jotta he eivät joutuisi olemaan jäätyneinä.